

Na Wołyniu rozpoczęły się obchody jubileuszu Zapolskiej

На Волині розпочалися заходи з нагоди ювілею Запольської

Jej nazwisko panieńskie brzmiało Korwin-Piotrowska. Na chrzcie otrzymała trzy imiona – Maria, Gabriela, Stefania – przeszła do historii literatury jako Gabriela Zapolska.

Urodziła się 30 marca 1857 r. w rodzinie ziemiańskiej na Wołyniu jako najstarsza córka Wincentego Korwin-Piotrowskiego, marszałka powiatu łuckiego i Józefa z Karskich, byłej baletnicy. Trwają spory co do miejsca jej urodzenia. Sama Zapolska miała w tej kwestii wątpliwości pisząc w 1919 r. do swojego męża Stanisława Janowskiego: «Chciałabym wiedzieć, gdzie ja się rodziłam? Czy w Kiwercach, czy w Podhajcach (...) Podałam Kiwerce, ale nie wiem czy to dobrze».

Kształciła się w domu i na pensji. Mając 18 lat wyjechała do Warszawy, aby zobaczyć «wielki» świat i rozpocząć swoje życie zawodowe jako dziennikarka, aktorka i pisarka. Pisała jak na tamte czasy bardzo odważnie, tworzyła w duchu naturalizmu i kreśliła doskonale portrety różnych typów mieszczan. Osiągnięcia literackie przyniosły jej bez wątpienia komedie obyczajowe, wśród których największą popularność zdobył utwór «Moralność pani Dulskiej».

Postać wyjątkowej pisarki przybliżyła nam wystawa «Gabriela Zapolska i Wołyń» zorganizowana przez Konsulat Generalny RP w Łucku. Zaprezentowano ją 13 marca 2017 r. w Gimnazjum Nr 4 im. Modesta Lewickiego. Inicjatorem całego wydarzenia była prezes Zjednoczenia Nauczycieli Polskich im. Gabrieli Zapolskiej Switłana Zinčuk. Uroczyste otwarcie ekspozycji z okazji 160. rocznicy urodzin pisarki, zbiegło się z 10-leciem działalności ZNP im. Gabrieli Zapolskiej skupiającego nauczycieli uczących języka polskiego.

Spotkanie w języku polskim i ukraińskim, poświęcone życiu i twórczości Gabrieli Zapolskiej prowadziły Alina Peniszczuk i Switłana Zinčuk. Fragmenty pamiętników czytała Anna Mucha, a stronę muzyczną zapewniły Anna Negodiuk i Olesia Samoczko. Poziom wydarzeniu był wysoki, a każdy z obecnych, dzięki prezentacji, filmowi i wystawie z pewnością przybliżył sobie postać Zapolskiej.

Її дівоче прізвище – Корвін-Пьотровська. На хрещенні вона отримала три імені, Марія, Габрієля, Стефанія, а до історії літератури увійшла як Габрієля Запольська.

Народилася майбутня письменниця 30 березня 1857 р. у заможній сім'ї землевласників на Волині, була найстаршою дочкою Вінцента Корвін-Пьотровського, маршалка луцького повіту, і Юзефи Карської, колишньої балерини. Суперечки про місце її народження тривають й досі. Навіть сама Запольська мала сумніви щодо цього, пишучи до свого чоловіка Станіслава Яновського: «Хотіла б я знати, де народилася. Чи у Ківерцях, чи в Підгайцях?.. Написала, що в Ківерцях, але не знаю, чи це дійсно так».

Навчалася Габрієля вдома і в пансіонаті. Коли їй було 18 років, виїхала до Варшави, щоби побачити «великий» світ, і розпочала своє професійне життя журналісткою, акторки та письменниці. Писала вона, як на ті часи, дуже сміливо, творила в дусі натуралізму і змальовувала досконалі портрети різних типів міщан. Літературний успіх її, безсумнівно, принесли драма-

тичні твори, серед яких найбільшу популярність здобула п'єса «Мораль пані Дульської».

Постать цієї виняткової письменниці нам наближує виставка «Габрієля Запольська і Волинь», організована Генеральним консульством RP у Луцьку. Її представили 13 березня 2017 р. у гімназії № 4 імені Модеста Левицького. Ініціатором події виступила голова Спільки польських вчителів імені Габрієлі Запольської Світлана Зінчук. Урочисте відкриття експозиції з нагоди 160-ї річниці народження письменниці збіглося з 10-літтям діяльності Спільки вчителів польської мови.

Зустріч, присвячену життю та творчості Габрієлі Запольської, провели українською та польською мовами Аліна Пенішук і Світлана Зінчук. Фрагменти мемуарів зачитала Анна Муха, музичний супровід забезпечили Анна Негодюк і Олеся Самочко. Захід пройшов на високому рівні, а завдяки пре-

Коли ми разом – перемагаємо

Zwycięzamy,
gdy jesteśmy razem

Варшавська битва в коміксах

Bitwa Warszawska w komiksie

Пам'яті отця-каноніка
Августина Медніса

Uczczono pamięć
ks. kan. Augustyna Mednisa

Примирення було солодшим,
ніж помста

Zawarcie pokoju było słodsze
niż zemsta

Польська мова для дітей

Język polski dla dzieci

Jurij Żurawel: «Кiedy jesteśmy razem, wtedy zwyciężamy»

Юрій Журавель: «Коли ми разом, то перемагаємо»

W siedzibie Ukraińsko-Polskiego Sojuszu im. Tomasza Padury w Równem odbyło się spotkanie ze znanym artystą, malarzem, grafikiem, ilustratorem i liderem zespołu «Ot Vinta» Jurijem Żurawlem z Równego.

У приміщенні Українсько-польського союзу імені Томаша Падури в Рівному відбулася зустріч із відомим митцем, художником, графіком, ілюстратором, лідером гурту «Ot Vinta» рівнянином Юрієм Журавлем.

Poruszając kwestie kulturowe nie ominiemy także zagadnień wspólnych dla narodu polskiego i ukraińskiego, które sprzyjają przewyższeniu stereotypów. W poniższym wywiadzie zostanie Państwu przedstawione nasze postrzeganie historii, wybitnych postaci wspólnej polsko-ukraińskiej przeszłości oraz stanu relacji pomiędzy naszymi narodami.

– **Panie Juriju, zrealizował Pan udany projekt – kalendarz «Poznaj naszych» zawierający wizerunki znanych Ukraińców. Gdyby miał Pan coś podobnego zrobić, tyle że o wspólnych bohaterach Polski i Ukrainy, kogo przede wszystkim włączyłby Pan do swojego projektu?**

– Na przykład, Tadeusza Kościuszkę i Konstantego Ostrońskiego. Trudno jednoznacznie określić ich narodowość: Ukrainiec, Polak, Białorusin czy Litwin, ponieważ są to postaci kluczowe dla całej Europy Wschodniej. Można tu również wymienić znanego Ukraińca o polskim nazwisku Skibicki, który w Ameryce Łacińskiej towarzyszył Szymonowi Bolívarowi, a także Jurija Drohobycz, rektora Uniwersytetu Bolońskiego i profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, u którego jednym ze studentów był Mikołaj Kopernik. Mamy więcej wspólnego niż nam się wydaje na pierwszy rzut oka.

– **Czy znane są te fakty tzw. przeciętnemu Ukraińcowi?**

– Tego nie wykładają w szkołach, nie piszą też w podręcznikach do historii. Ostatnio to właśnie ja muszę się tym zajmować, gdyż uważam, że poruszenie tej tematyki jest sprawą nad wyraz aktualną. Kiedy zbliżamy się, na przykład, do liceum wojskowego w Kijowie, widzimy przed nim pomnik Suworowa – tego, który niszczył nasze pragnienie wolności oraz był otwartym wrogiem zarówno Ukrainy, jak i też Polski. Trudno sobie wyobrazić, żeby gdzieś w Izraelu stanął pomnik Hitlera. A gdyby któregoś z licealistów lub wykładowców zapytać, dlaczego ten pomnik tu się znajduje, można byłoby usłyszeć w odpowiedzi: «Przecież było to 'suworowskie ucziliście'».

Nie znamy własnej historii, a tym bardziej historii polskiego i litewskiego narodu. Jakże zatem wnioski należy wyciągnąć, aby wydarzenia z ciemnych kart historii nie powróciły? Mamy w równym stopniu pamiętać o dokonaniach pozytywnych, a także o błędach. Tragedia wołyńska nie miałaby tak ogromnej skali, gdybyśmy wtedy zdali sobie sprawę z tego, kto naprawdę skorzysta na tym konflikcie.

– **Rok 2017 w Polsce ogłoszony jest rokiem Kościuszki. Pański potencjał artystyczny umożliwił podjęcie wyzwania i wykonanie – obrazu? – kompozycji muzycznej?**

– Spróbuję. A propozycja uhonorowania wybitnych osób na szczeblu państwowym, zdradzę mały sekret. Mamy zamiar postawić pomnik Konstantemu Ostrońskiemu przy jednym z wjazdów do miasta Równego. Zastugą owego księcia była victoria orszawska, kiedy to wojska moskiewskie zostały pokonane. Wtedy, czy przypadkiem nie po raz pierwszy w historii, doszło do zastosowania artylerii polowej. Przedtem działała funkcjonowała wyłącznie w systemie obronnym, książę zaś przemieszczał je ustawiając w coraz to nowych lokacjach. Ostroński aktywnie też stosował wykonaną z beczek przeprawę pontonową, dzięki której wojsko mogło zaskoczyć nieprzyjaciela w ciągu jednej nocy forsując rzekę.

– **W tym kontekście chciałoby się zapytać Pana o losy projektu «Rysowanej historii Niepodległości Ukrainy». Czy cieszy się powodzeniem?**

– Owszem, książka jest kupowana, cieszy się więc popularnością. Dobrze by było, gdyby zainteresowała się nią edukacja państwowa. Mam

wrażenie, że robimy to mimo wszystko i wbrew wszystkiemu, z góry zaś spływają świadome dyrektywy, aby dzieci nie uczono tego, czego należy uczyć. Kiedy podczas spotkania w Kolegium Pedagogicznym w Sarnach zarzucano mi obnoszenie się z patriotyzmem i wysłanie córki na studia do Polski, odpowiedziałem, że uważam, że polska edukacja rozwija się dynamicznie.

– **Co Pan odczuwa wchodząc do siedziby polskiego ośrodka w Równem?**

– Jest mi równie przyjemnie i miło, jak wtedy, gdy wstępuję do Ośrodka Ukraińców w Kanadzie czy Domu Ukraińskiego w Odessie. Jest poza tym bardzo miło, że macie tu sporo rysunków dziecięcych, panuje atmosfera życzliwości i gościnności, a obok polskiej jest także ukraińska flaga.

– **Wcześniej zespół «Ot Vinta» sporo koncertował w różnych polskich miastach. Czy planujecie nadal jakieś występy w Polsce?**

– Zakaz wjazdu do Polski nie został nam cofnięty. Chodzi o to, że tą kwestią miałaby się zająć Ambasada Ukraińska w Polsce. Na własną rękę też nie chcielibyśmy się zwracać w naszej sprawie do Ambasady Polskiej na Ukrainie, ponieważ jest to w gestii odpowiednich przedstawicieli dyplomatycznych. A więc czekamy.

– **Podobna historia przydarzyła się Prezydentowi Przemyśla, ale zakaz wkrótce został cofnięty. Być może zachodzi pewne podobieństwo między tymi dwoma przypadkami?**

– Sytuacja, w której znaleźliśmy się, wywołała wręcz zachwyt u wielu ludzi. Później na Ukrainę nie został wpuszczony Prezydent Przemyśla. Tak naprawdę nie ma w tym nic dobrego. I bez tego między naszymi narodami przez długi czas zionęła przepaść. Jednak zagłębiając się w historię można dostrzec, że wówczas, gdy byliśmy razem, mogliśmy pokonać każdego. Sądzę, że z czasem dowiemy się o powodach, dla których Prezydent

Spilkując się pro sprawy kulturowe, mi nie obminuły także pytanie, które połączają ukraiński i polski narody, sprzyjając podolaniu historycznych stereotypów. Proponujemy Waszej uwadze rozmowę pro nasze stawienie do historii, pro wybitne postacie ukraińsko-polskiej minuvshyny ta pro sучасний стан відносин між двома народами.

– **Юрію, Ви реалізували успішний проект – календар «Знай наших» з ілюстраціями відомих українців. Цікаво, якби Вам випало робити щось подібне про спільних українсько-польських історичних героїв, кого б спало на думку зобразити перш за все?**

– Наприклад, Тадеуша Костюшка, Костянтина Острозького. Це особи, яких важко однозначно назвати лише українцем, поляком, білорусом чи литовцем, адже це одночасно знакові постаті для всього східноєвропейського регіону. Можна згадати також відомого українця з польським прізвищем Михайла Скибицького, котрий був соратником Симона Болівара у Латинській Америці. Та й, наприклад, Юрій Дрогобич, ректор Болонського Університету, професор Ягеллонського університету у Кракові, студентом якого був Микола Коперник. Ми маємо набагато більше спільного, ніж здається на перший погляд.

– **Чи звичайний українець знає про ці факти?**

– Цього не навчають у школі, не пишуть у підручниках з історії. Останнім часом я змушений цим займатися, бо відчуваю, що потреба в обговоренні цих питань надзвичайно актуальна. Коли ми приїжджаємо, наприклад, у військовий лицей у Києві, то бачимо, що перед цим навчальним закладом стоїть пам'ятник Суворову – тому, хто нищив наше прагнення свободи та був прямим ворогом і України, і Польщі. Важко уявити, що десь в Ізраїлі стояв

би пам'ятник Гітлеру. А якби ви у когось із ліцею запитали, чому той пам'ятник там стоїть, могли би почути у відповідь: «Це ж суворовське училище було».

Ми не знаємо своєї історії, а вже історії польського чи литовського народів і поготів. Як ж треба робити висновки, щоб не повернулися ті складні історичні сторінки? Ми маємо пам'ятати як про позитивні речі, так і про помилки. Волинська трагедія не розгорілася би до тих масштабів, якби тоді люди могли реально оцінювати, кому цей конфлікт насправді вигідний.

– **2017-й у Польщі є Роком Костюшка. Із Вашим творчим потенціалом можна спробувати створити щось цікаве про нього – портрет чи цілу музичну композицію.**

– Спробую. А от, до речі, щодо відзначення осіб на державному рівні маю маленький секрет. У нас є бажання побудувати пам'ятник Костянтину Острозькому поряд з одним із в'їздів до Рівного. Найбільша заслуга князя – перемога над московськими військами під Оршею. Він чи не вперше в історії застосував польову артилерію. До того гармати ставили лише як оборонні системи, а він пересував їх із місця на місце. Також Острозький активно застосовував понтони у формі бочок, через які військо за ніч могло несподівано переправитись через річку.

– **У цьому контексті хотілося б запитати про проект «Мальована історія Незалежності України». Чи має він успіх?**

– Так, книжку купують, а значить вона популярна. Було б добре також, щоб у ній була зацікавлена система української освіти. Виникає відчуття, що ми робимо це наперекір. Таке враження, що десь там, зверху, свідомо дається вказівка, щоб діти не вчилися так, як потрібно.

– **Що Ви відчуваєте, коли заходите до польської організації в Рівному?**

– У мене виникає таке ж приємне відчуття, коли я заходжу, наприклад, до осередку українців у Канаді чи до Українського дому в Одесі. Окрім того, приємно, що у вас розміщені дитячі малюнки, панує гостинна й доброзичлива атмосфера, а також, крім польського, є ще й український прапор.

– **Раніше гурт «Ot Vinta» мав багато концертів у різних польських містах. Чи будете ще виступати в Польщі?**

– Заборони в'їзду до Польщі з нас досі не зняли. Справа в тому, що всі ці питання має вирішувати Посольство України у Польщі. Натомість звертатись самостійно до Посольства Польщі в Україні також не хочеться, тому що цим мають опікуватись відповідні дипломатичні представники. От і чекаємо.

– **Подібна історія трапилась із мером Перемишля, проте заборону згодом зняли. Можливо, між цими історіями можна провести певні паралелі?**

– У тій ситуації багато хто висловлював захоплення, що після того, як нам заборонили в'їзд до Польщі, згодом до України не пустили мера Перемишля. Насправді нічого доброго в цих подіях немає. Між нашими народами і так була свого часу прірва. Проте, якщо зазирнути глибше в історію, можемо побачити, коли ми разом, то перемаємо кого завгодно. Я гадаю, що прийде час і стане зрозуміло, чому мер Перемишля прислухався до радикальних настроїв кількох десятків місцевих фанів.

Прзemyśla даў ся прэконаць кiлку мiеjсцoвым кiбoлoм o рaдыкaльным усьпoбiеnиу.

– **Чы не выдaе ся Пaну, iз тeн кoнфлiкт мoгў бyць зaиnспиrowaнy з зeннaтpз, пpzez стpонę тpзciа?**

– Нaтyрaлнiе, нaлeжы рoзyмiець, жe нaшe нaрoды зaвсe мiалы jеднoгo вoспўлнoгo вpогa, oрaз жe вoшyсткiе рaдыкaлнe нaстpoе в Пoлсce пoдсyсцaнe сa з кpемлoвскiх пiеnиэдзy. З oпoвiеcцi пpзкaзывaнyх в мoеj рoдзiнiе, ктўрa пoчoдзi з Woўлнiа – з Kaмiеnиa Koшыpскiгo i Рўвнoгo – вiеm, жe в мiастeczкaх woўлнiнскiх oдбывaлы сiя вiечoрницe, мўoвiац вoспўлчeснiе – дyскoтeки: в jеднoм тyгoднiу гpаnо мyзыкę пoлскa, в iннe зaс – yкpaинскa, чeскa i жyдoвскa. Nа тyх тeрeнaх в пoкoю жыли зe сoбa лyдзiе рўзньх нaрoдoвoсцi. Aлe пoдчaс вoйнy зeннeтpзнe пoтeгę iмпepиaлнe – нaзистoвскiе i сoвiецкiе – зaиnтeрeсoвaнe бyлы вoспiеpиeм рyчўв рaдыкaлньх, co кyткoвaлў пoгopсзeнiем сiя сyтyацiи. Дoклaднiе тo сaмo дзiеjе сiя тeрaз.

– **Чы змiеnиў сiя Пaнски стoсyнeк дo Пoлaкў пo зaкaзiе вjаздy дo Пoлски?**

– Aлeж нiе. Nиe бeдę змiеnиaл здaнiа o cалым нaрoдзiе вoскyтeк yпpзeдзeнoгo стaнoвiскa 10–20 рaдыкaлўв. Oдeбpaлeм вўвчaс спoрo тeлeфoнўв i пoвiдoмiеnўв oд пpзeдстaвiцiелi пoлских мeдиўв з пpзeпoсiнaмi oрaз вyрaзaмi сoлидaрнoсцi в зaиcтнiалым нiепoрoзyмiеnиу.

– **Зaкaз тeн дoтyчy зeспўлy рoкoвoгo jакo cаoсцi, чы тaкжe Пaнa пeрoнaлнiе?**

– Бyць мoжe чoдзi o зeспўл. Чoцiаж пo тyм здaрeнiю нiкт жyз з jегo члoнкўв нiе вyжeждзaл oсoбнo. Tак yпўлнaл рoк. Пpавдę пoвiдeдзiавшy, oбaвiались сiя, жe зoстaнeмy дeпoртoвaнi з Пoлски з зaкaзeм вjаздy дo стpефы Schengen. Nа пpзeждiу, гдy былись в гaбiнecиe Стpажy Гpaнiчнeй, зaпытaлeм, чы oнi в oгўлe слышeли нaсзa мyзыкę. Oдпoвiедз бyлa пpзeчзa. Пoпpo-

siliсьмy вiец, бy вoслўчaли пiсoенкi «Nакyрзылa бaбa жyрaвлiа», пo чым дўгo ўмiали сiя мўoвiац, жe jеcт бaрдзo вeсoлa. Вoслўчaли jесчe кiлкa yтвoрўв. Tак бaрдзo iм сiя тo спoдoбaлў, жe зpо-зyмiелисьмy, iз нaшe пepыпeтiе зaвдзiечaмy нiчым нiеyзaсaднiнeй дyрeктывiе з гўрy. Aлe зaгpўжeнiе, жe oтpымaмy дeцyзжę o дeпoртaцiи лyб aнyлoвaнiе вiзы, вчiаж iстнiеjе.

– **Чы зoстaлы вaм oфицiaлнiе пoстaвiнe зaрзyтy?**

– Зaпpoпoнoвaнo нaм, aбы дpогa сaдoвa дoмaгaць сiя oдсзкoдoвaнiа зa вoшyсткiе oд-вoлaнe кoнцeртy. Nиe мiелисьмy нa тo чaсy. Mў-вiац шчeрчe, тpзбeа тeж, aбы тpочę чaсy yпўл-нeлў, тyм бaрдзiеж, жe coрaз чeждiеj oднoсжe вpжeнiе, iз нaстpoе спўлчeнe в Пoлсce знaчнiе рaдыкaлiзyжy сiя.

– **Jеcт тo тeндeнцiа, ктўрa мoжнa зaoбсep-вoвaць в вiелy кpаjах. Чым jеcт oнa спo-вoдoвaнa, jак Пaн сaджi?**

– Сeк в тyм, iз рoзмaиe вypoвiедзi oпaртe нa стeрeoтyпaх бaдж пpзпyсзчeнiах вyвiе-рaжa з кoлeи впўлв нa рeлaцiе мiеждyнaрoдoвe i мiеждyпaнштвoвe. Пpыклaдeм тeгo jеcт чo-цiажбy нiедaвнe пpзeмўoвiеnиe iзpaелскiгo пoлитыкa в yкpaинскiм пaрлaмeнцiе. Пaрę тyгo-днi тeмy бyлeм в Iзpaелy i з yст вiелy oбывaтeлi тaмeгo кpаю yслўшaлeм слўвa пoпapцiа длa нaрoдy yкpaинскiгo. Швiаdчы тo вyлaчнiе o yтквiеnиy co нiектўрyх в сyстeмiе cкoстнiа-лyх стeрeoтyпўв hиcтopичньх i o тyм, жe тeмy пoлитыкoвy ктўс пoдпoвiдeдзiaл мўoвiць влaснiе тaк, a нiе iнaчeж. Гдyбy зaс лyдзiе стyдиoвaли i знaли hиcтopиe, бyлибy бaрдзiеж oдпoрнi o нaмiзгi i мaнiпyлaцiе стpoнy тpзciеj.

Рoзмaвiали Eвa MАНKOWSKA, Mаriаnа JAKOBCZUK i Witalij LEŚNIAK
Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasza Padury w Równem
Rysunek Jurija Żurawla «Polak i Ukrainiec»

– **Чи нe здaеьсiя Вaм, жo цeй кoнфлiкт мoжe бyти тaкoж зaплaнoвaним ззoвнi, iн-шoю стoрoнoю?**

– Звiчaйнo, вapтo рoзyмiти, жo y нaшiх нaрoдiв вeсь чaс бyв cпўлньий вoрoг, i вci рaди-кaлньнi нaстpoї в Пoльщi пiдiгpивaютьсa кpемлiвськiмi гpшoимa. Я мaю рoдиннi кo-рeнi з Boлинi, Kaмeнa-Kaшыpськoгo тa Рiвнo-гo, i з рoзпoвiдeй рoдичiв знaю, жo дo вiйни y вoлинськiх мiстaх пpовoдились вeчoрницi-«дискoтeки»: oдин тиждeнь – пoльськoї мyзи-ки, нaстyпний – yкpaинськoї, чeськoї чи євpeй-ськoї. Nа циx зeмлях yпpoдoвж вiкiв мирнo cпiвiснyвaли пpзeдстaвники рiзньх нaцiонaль-нoстeй. Пpтe пiд чaс вiйни зoвнiшнi iмпepськi cили, чи тo нaцистськi, чи рaдянськi, бyли зa-цiкaвлeнi, жoб фiнaнсyвaти рaдикaлньнi рyхи i рoзхитyвaти cитyацiю. Tак сaмo рoбiтьсa i зaрaз.

– **Чи пiсля зaбopони в'їздy дo Пoльщi Вaшi нaстpoї жoдo пoлякiв змiнiлись?**

– Нi, звiчaйнo. Чeрeз yпeрeджeнy пoзицiю 10–20 рaдиkaлiв змiнyвaти cвoє cтaвлeннa дo вoсьoгo нaрoдy нe бyдy. Я oтpимaв дyжe бaгa-тo дзвiнкiв i пoвiдoмлeнь вiд пpзeдстaвникiв пoльськiх мeдиa, кoтpи пpocили вiбaчeннa i вiслoвлyвaли нaм cвoю пiдтpимкy в цўмy нeпoрoзyмiннi.

– **Ця зaбopонa cтoсyєьсiя в'їздy длa рoк-гpyyи, чи i вaс oсoбистo?**

– Рoк-гyртy, мaбyть. Чoчa пiсля тoгo з нaс oкpeмo вжe нiхтo i нe iздив. Yжe рiк пpоiшoв. Чeснo кaжyчи, тoдi бyлa нaвiть зaгpoзa, жo нaс дeпoртyють iз Пoльщi i пoстaвлять зaбopонy нa в'їзд дo Шeнгeнськoї зoнi. Aлe нa кoрдo-нi, кoли мi бyли в кaбiнeтi y пpикopдoнникiв, я зaпитaв чи вoни чyли взaгaлi нaшy мyзыкy? Biдпoвiли, жo нi. Mи пoпpocили iх пoслyхaти пiсню «Nакyрилa бaбa жyрaвля», вoни дoвгo смiялись i жe зaкaзaли, жo дyжe вeсeлa. A пoтiм

жe кiлькa пiсeнь пoслyхaли. iм тaк cпoдoбaлa-сь мyзикa, жo мi oдpaзy зpoзyмiли, жo тo бyлa пpocтo якaсь нeвмoтивoвaнa вкaзiвкa звepxy. Пpтe зaгpoзa, жo мi мoжeмo oтpимaти дe-пoртaцiю чи aнyлoвaннa вiзи, звiчaйнo, iстнyє.

– **Ви oтpимaли якyсь oфицiйнy вiдпoвiдь нa звинyвaчeннa y Baшy cтoрoнy?**

– Бyлa пpoпoзицiя, жoб пoдaти пoзoв дo cyдy з вимoгoю вiдшкoдyвaти кoштi зa зpив кoнцepтiв, нa якi мi плaнyвaли пpиiхaти. Пp-тe y нaс i чaсy нa цe нe бyлo. Tа i, вiдвepтo кa-жyчи, тpзбeа, жoб пpоiшoв пeвний тeрмiн. Tим бiльшe, жo oстaннiм чaсoм виникae вiдчyття, жo в Пoльщi cyспiльнi нaстpoї cyттeвo рaдиka-лiзyютьсa.

– **Ця тeндeнцiа пoмiтнo рoзвивaєьсiя y бaгaтьoх кpаiнaх. iз чим цe мoжe бyти пoв'язaнo?**

– Спpавa в тoмy, жo рiзнi зaявi, якi гpyнтyютьсa нa стeрeoтyпaх чи здoгaдaх, пo-тiм впливaють нa мiжнaрoднi тa мiждepжaвнi cтoсyнкi. Nапpиклaд, цe чiткo мoжнa пp-слiдкyвaти в кoнтeкcтi нeдaвньoгo вистyпy iзpaйльськoгo пoлитикa в пaрлaмeнтi Yкpaїни. Kiлькa тижнiв тoмy я бyв в Iзpaїлi i дyжe бaгaтo гpoмaдян цiєї кpаiнi вiслoвлyвaли пiдтpимкy yкpaинськoмy нaрoдoвi тa пpocили вiбaчeннa зa тi вiслoвлyвaннa. Цe cвiдчить пpо тe, жo цiй пoсaдoвiй oсoбi хтўс iз пoмiчникiв пeрeд вистyпoм рaдив тaк гoвopити, пeрeбyвaючи в cистeмi сфopмoвaних iстopичньх стeрeoтyпiв. Toмy з пoглядy iстopii як нaкyи, якщo б лyди iї знaли i вивчaли, тo нe пiддaвaлись бi впливaм i мaнiпyлaцiям тpетьoї cтoрoнi.

Рoзмoвляли Eвa MАНKOWSKA, Mар'яна ЯКОБЧУК тa Bиталий ЛЕСНЯК,
Yкpaиньco-пoльський coюз iмeнi Tомашa Пaдypи в Рiвнoмy
Pисyнок Yрiя Жyрaвля
«Пoляк тa Yкpaїнeць – cпiльнa дoлa»

O cмeнтapзy в Koўкaх

19 мapцa рeдaкцiа Mонитopа Woўлнiнськiгo зoстaлa пoиnфopмoвa-нa пpzez нaшyх Пpыжaцiўв з Пoлски o зaмiаpах рoзпapцeлoвa-нiа стapегo здeвaстoвaнoгo кaтoлицькoгo cмeнтapзa нa дзiaлкi бyдoвлaнe пpzez мiеjсцoвe влaдзe в Koўкaх.

Baрдзo нaс здзiвiлa тa iнфopмaцiя, пoнiеvж тeмaт yпoрaдкoвaнiа cмeнтapзa бyл пoрyсзa-нy нiеjеднoкpoтнiе нa пpзeстpзeнi кiлкy лaт пpzez пoлскиe кpесoвe ўрoдoвiскa. Nа шчeждiе зaмiа-рy влaдз Koўк oкaзaлы сiя тoлкo пoгўсoкaмi.

Jак пoвiдeдзiaл Wўйт Koўк Oлeксaндр Пaлiн-кiewicz в рoзмoвi з пpзeдстaвiцieлeм Koн-сyлaтy Gенepaлнeгo PП в Łucky вiцeкoнсулeм Mаркiеm Zапoрeм, нiе бyлo жaдньх плaнўв cпpзeдaжy тeгo тeрeнy пoд бyдoвнiцтвo i jеcт здзiвioнy, cкaд тaкa iнфopмaцiя пoявiлa сiя в пoлских мeдиaх.

Устaлoнo, жe Koнсулaт PП в Łucky сфiнaнсyje пoрaдкoвaнiе cмeнтapзa i yстaвiеnиe cymb-oлицьнeй тaблицy, yпaмiятнiажeй пoчoвaнyх тaм мiешкaнцўв Koўк.

MW

Здјeця зpобiеnе в 2014 p. yдoстeпнiл Jаnusz Horoszkiewicz

Пpо клaдoвищe в Koўкaх

19 бeрeзньa дpyзi з Пoльщi пoвiдoмили рeдaкцiю «Boлинськo-гo мoнiтopа» пpо нaмiри мiсцeвoї влaди в Koўкaх пpoвeсти зeмeльний aукцiон i вiддaти стapе зpyйнoвaнe кaтoлицькe клaдoвищe пiд бyдiвeльнi дiлянкi.

Naс дyжe здивyвaлa ця iнфopмaцiя, aджe тeмy впoрaдкyвaннa клaдoвищa впpoдoвж кiлькoх рoкiв yжe нeoднoрaзoвo пiднiмaли кpесoвi кoлa в Пoльщi. Nа щaстя, нaмiри мiс-цeвoї влaди в Koўкaх вiявiлись лишe чyткa-мi.

Jак cкaзaв гoлoвa Kўлкiвськoї сeлищнoї рaди Oлeксaндр Пaлiнкeвич пiд чaс рoзмoви з пpзeдстaвникoм Gенepaльнoгo кoнсульстaвa PП y Луцькy вiцe-кoнсулoм Mapeкoм Зaпy-рoм, жoдньх плaнiв пpзeдaжy цiєї тeритopii пiд бyдiвнiцтвo нe бyлo, i вiн здивoвaний, як тaкa iнфopмaцiя мoглa з'явитиcя в пoльськiй пpeci.

Стoрoни дoмoвились, жo Gенepaльнe кoн-сyльствo PП y Луцькy пpофiнaнсyє впoрaд-кyвaннa клaдoвищa тa встaнoвлeннa мeмo-

рiальнoї тaблицi нa знaк пaм'ятi пpо пoчoвaних тaм житeлiв Kўлoк.

BM
Фoтo зpоблeнi y 2014 p. Aвтop – Янyш Гopшкeвич

P. S.: Янyш Гopшкeвич: «Щe пeрeд Дpyгoю cвiтoвoю вiйнoю мiськa рaдa Пшeвopськa x-тiлa пpодaти стapе клaдoвищe пiд бyдiвeльнi дiлянкi. Aргyмeнтyвaлoсь цe тим, жo клaдo-вищe нe дiє вжe пoнaд 50 рoкiв. Tодi вистy-пив дeпyтaт, кoмyнiст Ян Пeньoнжeк, i cкaзaв: «Я aтeїст, aлe я нiкoли нe чyв, жoби cвящeник x-вaв кoгoсь нa 50 чи 100 рoкiв, вiн x-вae тiлькi нa Biчнe Cпoчивaннa. Cxaмeнiтьсa!»

Razem na wołyńskich cmentarzach

«Молодь українська і польська świetnie się dogaduje między sobą. Ta idea, żeby po wspólnej pracy porozmawiać przy ognisku o różnych sprawach przyświecała nam od samego początku – powiedział Piotr Gawryszczak, szef Ochotniczych Hufców Pracy w Lublinie.

16 marca w Klubie Polskim w Łucku odbyło się spotkanie z członkiem Zarządu Fundacji Niepodległości w Lublinie Jackiem Burym, Wojewódzkim Komendantem OHP Piotrem Gawryszczakiem i inspektorem Tomaszem Kępą z OHP w Lublinie. Opowiedzieli oni o działalności tych organizacji, zwłaszcza w zakresie porządkowania opuszczonych cmentarzy polskich na Ukrainie i ukraińskich w Polsce.

Na wołyńskie cmentarze przyjeżdżają od 2008 r. Podstawowe działanie to dwutygodniowy obóz sierpniowy, w ramach którego porządkowane są cmentarze byłych parafii rzymskokatolickich. «Na początku pracowaliśmy na cmentarzach w Ostrówkach, Lubomlu, Rymaczach, Kowlu, Zasmakach i pomagaliśmy harcerzom w Kostiuchnowce porządkować cmentarze legionowe. W tamtym roku porządkowaliśmy cmentarze w okolicach Tarnopola i w Ostrogu, wybraliśmy się również na Białoruś. Od czterech lat podejmujemy takie działania również na prawosławnych cmentarzach w Polsce, w powiecie hrubieszowskim» – powiedział Piotr Gawryszczak. Dodał, że w planach jest również zaangażowanie do wyjazdu na cmentarze młodzieży z Ukrainy, która studiuje w Polsce. W 2016 r. udział w obozie wzięło kilka studentek polonistyki Uniwersytetu Wschodnioeuropejskiego imienia Łesi Ukrainki w Łucku.

Liczba osób uczestniczących w wyjazdach na cmentarze rośnie z roku na rok. Na pierwszy taki obóz na Ukrainę pojechało tylko 15 osób, natomiast w 2016 r. było ich już ok. 120. Od kilku lat odbywają się także inne wyprawy, w mniejszych grupach. Oprócz obozów organizowane są wystawy dokumentujące wyjazdy, prezentacje, prelekcje, zbiórki zniczy na cmentarze wołyńskie i rajdy szlakami historii.

«Chodzi nam o to, żeby się spotkać, porozmawiać i razem zrobić coś dla dwóch sąsiednich krajów. I ten świat, w którym nie ma pryszniców, ale jest rzeka, zamiast czatu internetowego jest dialog z człowiekiem przy ognisku, zamiast dywanu jest mech, zamiast dachu nad głową – rozgwieżdżone niebo, sprzyja rozmowie, sprzyja byciu z innym człowiekiem. Ważne jest także sięganie do swoich korzeni i budowanie własnej tożsamości» – powiedział podczas spotkania w Łucku Jacek Bury.

Fundacja Niepodległości i OHP zapraszają wszystkich chętnych do udziału w tegorocznych obozach, które odbędą się w majowy weekend, w drugiej połowie miesiąca oraz w sierpniu.

Natalia DENYSIUK

Разом на волинських кладовищах

«Українська і польська молодь легко знаходить між собою спільну мову. Від самого початку ми прагнули, щоб можна було після спільної роботи порозмовляти біля вогнища про різні справи», – сказав Пётр Гаврищак, керівник Добровільних загонів праці в Любліні.

16 березня в Польському клубі в Луцьку відбулася зустріч із членом правління Фундації незалежності в Любліні Яцеком Бурим, воєводським комендантом Добровільних загонів праці (ДЗП) Пётром Гаврищакієм та інспектором Томашем Кемпою з ДЗП у Любліні. Вони розповіли про діяльність цих організацій, зокрема про прибирання покинутих польських кладовищ в Україні та українських у Польщі.

На волинські кладовища вони приїжджають із 2008 р. Основний проект, який реалізують, – це двотижневий серпневий табір, у рамках якого здійснюють впорядкування кладовищ колишніх римо-католицьких парафій. «Спочатку ми працювали на кладовищах в Острівках, Любомлі, Римачах, Ковелі, Засмиках і допомагали харцерам у Костюхнівці прибирати кладовища, де поховані солдати Польських легіонів. У минулому році ми впорядковували кладовища в околицях Тернополя, в Острозі, побували також у Білорусі. Протягом останніх чотирьох років прибираємо ще православні кладовища в Польщі, у Грубешівському повіті», – розповів Пётр Гаврищак. Він додав, що ці організації планують залучити до прибирання кладовищ молодь з України, яка навчається в Польщі. У 2016 р. участь у таборі взяли кілька студенток відді-

лення полоністики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Кількість осіб, які беруть участь у впорядкуванні кладовищ, щороку збільшується. У першому таборі до України приїхали 15 осіб, а у серпневому таборі 2016 р. їх було вже близько 120-ти. Протягом кількох років відбуваються також виїзди меншими групами. Крім таборів, організовуються виставки, які документують виїзди на цвинтарі, презентації, лекції, збори лампадок на волинські кладовища, пробіги шляхами історії.

«Йдеться про те, щоб зустрітися, поговорити й разом зробити щось для двох сусідніх країн. І цей світ, у якому немає душі, але є річка, де замість Інтернет-чату є діалог із людиною біля вогнища, замість килима – мох, замість даху над головою – зоряне небо, сприяє тому, щоб розмовляти, щоби бути з іншою людиною. Важливі теж пошуки своїх коренів і будування власної ідентичності», – сказав під час зустрічі в Луцьку Яцек Бурий.

Фундація незалежності та ДЗП запрошують усіх охочих взяти участь у цьогорічних таборах, які відбудуться на початку та в другій половині травня, а також у серпні.

Наталя ДЕНИСЮК

Przedświąteczne sprzątanie w Przebrażu Передсвяткове прибирання в Пшебражі

Członkowie Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu w przededniu Świąt Wielkanocnych porządkowali Polski Cmentarz Wojenny w Przebrażu (obecnie wieś Gajowe w rejonie kiwreckim).

Члени Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської в переддень Великодніх свят наводили порядок на Польському військовому кладовищі в Пшебражі (нині село Гайове Ківерцівського району).

W trakcie porządkowania na cmentarzu najpierw zostały posprzątane śmieci, opadłe liście, gałęzie i zużyte znicze, a następnie zamieniono stare potrzebujące naprawy drewniane krzyże na nowe. Pomalowano również bramę i cokoły pomników.

Po przeprowadzeniu prac porządkowych członkowie SKP im. Ewy Felińskiej na Wołyniu złożyli wieniec pod centralnym pomnikiem, zapalili znicze i odmówili modlitwę w intencji przebrażan pochowanych na tym cmentarzu.

MW

Pід час упорядкування на кладовищі, насамперед, прибрали сміття, опале листя, гілки та використані лампади, а потім замінили новими дерев'яні хрести, які вже потребували ремонту. Пофарбували також браму та цокoli пам'ятників.

Після проведення всіх робіт члени товариства поклали вінок під центральним пам'ятником, запалили лампади й помолилися за пшебражан, похованих на цьому кладовищі.

BM

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pani Adeli Baczyńskiej

Rodzinie i Bliskim składamy wyrazy głębokiego współczucia i wsparcia w tych trudnych chwilach

Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

... Szlakiem Wołyńskich Krzyży wokół Huty Stepańskiej z Januszem Horoszkiewiczem ...

Ostrówki koło Wyrki

Dzisiejszy fotoreportaż poświęcam mojemu wieloletniemu przyjacielowi śp. Mikołajowi Fedorowiczowi Zahorujce, pierwszemu po wojnie sołtysowi Huty Stepańskiej, pocziwemu, dobremu człowiekowi. Kiedy spiszę Jego wspomnienia, powstanie z tych opowieści niezwykle ciekawa książka.

Kolonia Ostrówki, zamieszkała przez Ukraińców i Polaków, rozrastała się po odzyskaniu przez Polskę niepodległości bardzo dynamicznie. Szczególnie gospodarstwo Dębskich wyróżniało się powierzchnią i rolniczym sprzętem. Po wkroczeniu Sowietów zostało w drastyczny sposób rozkułaczane. Ukraińcy zajęli różne postawy wobec Polaków. Hryszczyki stali się bardzo aktywnymi nacjonalistami. Druga znacząca rodzina Zahorujków, przyjęła postawę neutralną, wprowadzając poszli do UPA, nie mając wyjścia, ale służyli tam biernie. Jeden z Zahorujków w czasie zacystki Ostrówek ocalał sąsiadów schoowanych w dole po Inie. Stanął nad dołem z karabinem i wołał: «nikogo tu nie ma»; zacystka (obława) poszła dalej. Inny z Zahorujków, Sierioża, ożenił się z Jadzią Mokrzycką z Wyrki i razem z Nią został zabity, nie wyparł się żony. Było jeszcze kilka rodzin ukraińskich, ale bardzo biednych, które zajmowały się jedynie walką z głodem.

Ostrówki przestały istnieć w Krwawą Noc z 16 na 17 lipca 1943 r.

1. Tu kiedyś były Ostrówki, dziś pozostał jedynie piękny krajobraz i zupełna cisza, przerywana jedynie śpiewem licznych skowronków. Pod lasem pozostały jeszcze dwa dęby, które rosły koło Dębskich.

2. Dom Mikołaja Fedorowicza Zahorujki stał za jego plecami. Rosną tam lipy, które posadził jego dziadek.

3. Na skraju Ostrówek stawiamy krzyż. Mikołaj Fedorowicz powiedział: «postaw krzyż tu, gdzie był mój dom».

4. Z Mikołajem Fedorowiczem w trakcie długich rozmów.

Tekst i zdjęcia: Janusz HOROSZKIEWICZ

P.S.: Zainteresowani mogą uzyskać więcej informacji pod adresem mailowym: janusz-huta-stepanska@wp.pl

Острівки біля Вирки

Цей фоторепортаж я присвячую моєму багатолітньому приятелю, нині покійному Миколі Федоровичу Загоруйку, першому повоєнному сільському голові Гути Степанської, порядній і добрій людині. Коли я укладу всі його розповіді, вийде об'ємна й надзвичайно цікава книга.

Колонія Острівки, в якій жили українці й поляки, після відновлення Польщею незалежності дуже швидко розросталася. Особливо відзначалося господарство Дембських, розташоване на великій площі, де використовували багато різного устаткування. Після приходу советів цю родину розкулачили. Українці по-різному ставилися до поляків. Грищенки стали дуже активними націоналістами. Друга впливова українська родина, Загоруйки, зайняла нейтральну позицію, щоправда, не маючи виходу, вони пішли до УПА, але були пасивними вояками. Один із Загоруйків під час облоги на Острівки врятував сусідів, які сховалися в ямі з-під льону. Він став над ямою із гвинтівкою й вигукнув: «Тут нікого немає». Облога пішла далі. Інший із Загоруйків, Сергій, одружився з Ядвігою Мокшицькою з Вирки. Він не зрікся дружини, і його вбили разом із нею. Було ще декілька українських сімей, але дуже бідних, які боролися хіба що з голодом.

Острівки перестали існувати кривавої ночі з 16 на 17 липня 1943 р.

1. Тут колись були Острівки, а сьогодні залишився лише прекрасний краєвид і цілкова тиша, яку порушує тільки спів численних жайворонків. Під лісом залишилися ще два дуби, які росли біля дому Дембських.

2. Неподалік розташовувався будинок Миколи Федоровича Загоруйки. Досі там ростуть липи, які посадив його дідусь.

3. Ставимо хрест на окраїні Острівків. Микола Федорович сказав: «Постав хрест там, де був мій дім».

4. Із Миколою Федоровичем під час довгих розмов.

Текст і фото: Януш ГОРОШКЕВИЧ

P.S.: Усі зацікавлені можуть отримати більше інформації за мейлом: janusz-huta-stepanska@wp.pl.

Ocaleni od zapomnienia: Jadwiga Zagórska

Повернуті із забуття: Ядвіга Загурська

Kontynuując cykl artykułów o uczestnikach polskiego podziemia antysowieckiego na Wołyniu, proponujemy uwadze Czytelników «Monitora Wołyńskiego» fragment biografii Jadwigi Zagórskiej – nauczycielki, która zrzędzeniem losu trafiła do obozu pozostawiwszy bez opieki dwoje małoletnich dzieci.

Jadwiga Zagórska (z domu Svek) urodziła się w 1893 r. we wsi, która w okresie międzywojennym znalazła się w granicach województwa kieleckiego. Niestety, nazwa tej miejscowości zapisana jest w sprawie nieczytelnie, nie udało się więc nam jej odczytać. Ojciec Jadwigi Zagórskiej – Józef Svek pracował jako kowal, zmarł przedwcześnie. Matka Helena (ur. ok. 1866 r.) razem z dziećmi w czasie ewakuacji 1914 r. trafiła w okolice Białej Cerkwi, gdzie zamieszkała na stałe. Tam też pozostały siostry Jadwigi. Maria (po ślubie Malinowska, ur. w 1891 r.) i Małgorzata (ur. w 1912 r.) mieszkaly w Kijowie, Kamila (po ślubie Puzij, ur. w 1908 r.) mieszkala we wsi Wołodarka w obwodzie kijowskim, tam też mieszkała siostra Barbara (ur. w 1915 r.). Jadwiga znalazła sobie stałe zatrudnienie i mieszkanie w Kijowie. Pracowała jako nauczycielka w jednej z kijowskich szkół. Jednak podczas ewakuacji szkoły do Równego w 1919 r. musiała się przeprowadzić do tego miasta. Przez pewien czas pracowała jako nauczycielka w polskiej szkole w Klewaniu.

Do 1937 r. Jadwiga mieszkała we wsi Pustomyty w gminie Tuczyn. Była tam nauczycielką, a jej mąż, Andrzej Zagórski, syn Józefa, pracował w miejscowym nadleśnictwie. Po rozwodzie z mężem, który nadużywał alkoholu, kobieta razem z dwójką dzieci – córką Bożeną (ur. w 1925 r.) i synem Ludomirem (ur. w 1926 r.) musiała w 1937 r. przeprowadzić się do miasteczka Tuczyn w powiecie rówieńskim, gdzie udzielała prywatnych korepetycji.

Jadwiga wróciła do Równego w 1938 r. i zamieszkała przy ul. Narutowicza 6. Zaprzyjaźniła się z nauczycielkami Janiną Dynakowską, Emilią Gonczarową i Kazimierą Borowską. Po nadejściu władz sowieckich wszystkie były prześladowane: Emilia Gonczarowa i Kazimiera Borowska zostały deportowane, a ich mężowie aresztowani przez funkcjonariuszy NKWD. Do sowieckiego więzienia trafiła również Janina Dynakowska, którą Jadwiga Zagórska poznała jeszcze w 1922 r., gdy była nauczycielką siostry Janiny Dynakowskiej, Anny. Obie kobiety były nauczycielkami z powołania i często spotykały się na różnych konferencjach pedagogicznych. Po przyjeździe sowieców pozostawały wierne etyce nauczycielskiej, więc nadal uczestniczyły w spotkaniach, w czasie których wymieniały się wiadomościami na temat sowieckich reform w oświacie.

W latach 1938–1939 Jadwiga pracowała w Czerwonym Krzyżu i prowadziła świetlicę Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Pod koniec kwietnia – na początku maja 1940 r. w mieszkaniu Jadwigi zatrzymywano się Aniela Pruszyńska, która przyjeżdżała ze Lwowa do Równego w sprawie swojego brata aresztowanego przez NKWD. Przebywał on w więzieniu w Równem, gdzie 15 czerwca 1940 r. trafiła również Jadwiga Zagórska aresztowana przez Wydział 3 Zarządu Bezpieczeństwa Państwowego NKWD w Obwodzie Rówieńskim. Podczas aresztu z mieszkania Jadwigi zabrano jej prywatną korespondencję i polską encyklopedię. W sprawie kryminalnej zachował się Akt z dnia 11 września 1940 r., w którym napisano, że starszy śledczy Zarządu NKWD w Obwodzie Rówieńskim, sierżant bezpieczeństwa państwowego Charytonow i maszynista części śledczej Sytnik spalili rzeczy należące do aresztowanej.

28 czerwca 1940 r. w oparciu o art. 54-2, 54-11, 54-10, cz. I KK USRR Jadwigę Zagórską oskarżono o popełnienie szeregu przestępstw, zwłaszcza o to, że była ona uczestniczką «kонтрреволюційной организации powstańczej Зwiązków Walki Збройной» i jako członkini tej organizacji prowadziła agitację przeciw polityce władz sowieckich. Aresztowana kategorycznie zaprzeczyła temu, że należała zarówno do polskiego podziemia, jak też do jakiegokolwiek agitacji antysowieckiej. 11 września 1940 r. do poprzednich oskarżeń dołączono też informację, że Jadwiga była właścicielką mieszkania konspiracyjnego ZWZ-2. Podczas przesłuchania okazało się, że Janina Dynakowska wiedziała o trudnej sytuacji materialnej Jadwigi Zagórskiej i jej planach wynajęcia jednego z pokoi w mieszka-

Продовжуючи цикл статей про учасників польського антирадянського підпілля на Волині, пропонуємо читачам «Волинського монітора» фрагмент біографії Ядвіги Загурської – вчительки, яка волею долі виявилася на лаві підсудних, залишивши без опіки двох неповнолітніх дітей.

АНКЕТА АРЕСТОВАННОГО	
ВОПРОСЫ:	ОТВЕТЫ:
Фамилия	Загурская
Имя и отчество	Ядвіга Іосифівна
Год и место рождения	Родилась в 1893 году в. Бучач
Постоянное местожительство (адрес)	Ровно ул. Нарutowича 6.
Профессия и специальность	учительница
Последнее место службы и должность или род занятий	а) учреждение <u>Улице на работы</u> Предприятие _____ б) должность _____ в) звание _____ г) в систему какого Наркомата или другого руководящего органа входит учреждение (предприятие) _____ д) если не работает — когда уволен _____ 19 ____ г.
Партийная принадлежность	а) в прошлом <u>Бесспартийная</u> б) в настоящее время <u>б/п</u> билет № _____
Национальность	<u>Янка</u>
Гражданство (при отсутствии паспорта, указать какой документ удостоверяет гражданство)	а) гражд. (подд.) <u>СССР</u> б) паспорт № _____ кем выдан _____

ни, абы jakoś z tego się utrzymać. Dlatego Dynakowska poprosiła Jadwigę o przyjęcie do swego mieszkania na jedną noc dwóch mężczyzn. Jadwidze Zagórskiej wydało się to podejrzane. Zdziwiło ją, że goście nie wiedzieli, gdzie mieszka-

Народилася Ядвіга Загурська (уроджена Свек) 1893 р. у селі, яке в міжвоєнний період було розташоване в Келецькому воєводстві. На жаль, назва населеного пункту записана у справі нерозбірливо і нам не вдалося її прочи-

тати. Її батько, Юзеф Свек, працював ковалем, він рано пішов із життя. Матір, Олена (приблизно 1866 р. н.), разом із дітьми під час евакуації 1914 р. потрапила до Білоцерківського району Київської області, де й залишилася на постійне проживання. Там zostалися й сестри Ядвіги. Марія (у шлюбі Малиновська, 1891 р. н.) та Маргарита (1912 р. н.) мешкали в Києві, Камілія (у шлюбі Пузії, 1908 р. н.) проживала в селі Володарка Київської області, там само мешкала й сестра Варвара (1915 р. н.). Знайшла собі постійне місце роботи та житло у Києві й сама Ядвіга. Вона працювала вчителькою в одній із київських шкіл. Однак під час евакуації школи до Рівного 1919 р. Ядвізі довелося переїхати в це провінційне місто. Якийсь час вона працювала вчителькою в польській школі у Клевани.

До 1937 р. Ядвіга жила в селі Пустомити Тучинської гміни. Там вона вчителювала, а її чоловік, Андрій Юзефович Загурський, у той час працював у місцевому лісництві. Розлучившись із чоловіком, який зловживав алкоголем, 1937 р. жінка разом із двома дітьми, Божею (1925 р. н.) і Людомиром (1926 р. н.), була змушена переїхати до містечка Тучин Рівненського повіту, де заробляла на прожиття приватним учителюванням.

Знову до Рівного Ядвіга повернулася 1938 р., мешкала на вулиці Нарutowича, 6. Вона заприятелювала з учительками Яніною Динаковською, Емілією Гончаровою та Казими́рою Боровською. Однак із приходом радянської влади всі вони зазнали переслідувань: Емілію Гончарову та Казими́ру Боровську депортували, а їхніх чоловіків арештували органи НКВС. До радянських катівень потрапила й Яніна Динаковська, з котрою Ядвіга Загурська була знайома ще з 1922 р., адже була вчителькою сестри Яніни Динаковської, Анни. Обидві жінки любили свою професію і дуже часто зустрічалися на різних педагогічних конференціях. Після встановлення окупаційного режиму вони не зрадили своїй професії й надалі бачилися й обмінювалися новинами зі сфери реформованої за радянським взірцем освітньої галузі.

Упродовж 1938–1939 рр. Ядвіга працювала в Червоному хресті й завідувала світлицею Союзу громадянської праці жінок.

У кінці квітня – на початку травня 1940 р. на квартирі у Ядвіги зупинялася Анеля Пруси́нська, яка приїжджала зі Львова до Рівного у справі свого брата, аresztованого НКВС. Він перебував у рівненській в'язниці. Туди ж 15 червня 1940 р. потрапила й сама Ядвіга Загурська, аresztована 3-м відділом УДБ УНКВС у Рівненській області. При арешті із квартири Ядвіги вилучили її приватне листування та польську енциклопедію. У кримінальній справі зберігся акт від 11 вересня 1940 р., у якому зазначено, що старший слідчий УНКВС у Рівненській області, сержант держбезпеки Харитонов і машиністка слідчостани Ситник знищили шляхом спалення речі, що належали ув'язненій.

28 червня 1940 р. Ядвізі висунули звинувачення у злочинах, передбачених ст. 54-2, 54-11, 54-10, ч. I КК УРСР, зокрема в тому, що вона була учасницею «контрреволюційної повстанської організації під назвою «Звонзек Валькі Збройней» і як учасниця цієї організації займалася агітацією, спрямованою проти політики радянської влади. Однак арештантка категорично заперечила свою причетність як до польської підпілля, так і до будь-якої антирадянської агітації. Вже 11 вересня того ж року до попередніх звинувачень додали й те, що Ядвіга була власницею конспіративної квартири СЗБ-2. На допиті з'ясувалося, що Яніна Динаковська знала скрутну ситуацію, в якій опинилася Ядвіга Загурська, й що вона планувала здавати одну з кімнат своєї квартири, щоб якось звести кінці з кінцями. Тому Динаковська попросила Ядвігу прийняти на одну ніч у себе на квартирі двох чоловіків. Цей факт викликав підозру в Ядвіги Загурської. Її здивувало, що приїжджі не знали, де мешкає Янка, так вони називали Динаковську, проте довідалися від Яніни Динаковської

Janka (наzywали так Dynakowską), jednak dobrze znali od Janiny Dynakowskiej jej adres. Przyjąwszy mężczyzn w swoim mieszkaniu uprzedziła Janinę, że jej mieszkanie to nie stacja noclegowa i że nie chce mieć takich gości. Dopiero podczas konfrontacji z Janiną Dynakowską Jadwiga dowiedziała się o działalności ZWZ w Równem, jak również o tym, kim byli ci ludzie.

Decydujące w dochodzeniu kryminalnym wobec Jadwigi Zagórskiej były zeznania Warwary Szuszkiewicz, która występowała w sądzie jako świadek. Przekonywała ona śledczego, że słyszała jak Zagórska krytykowała sytuację ekonomiczną po nadejściu władz sowieckich, a także i to, że Jadwiga chciała wyprowadzić się z Równego, ponieważ wcześniej należała do polskich organizacji społecznych i bała się represji. Świadek twierdziła, że aresztowana relacjonowała znajomym występ generała Sikorskiego, który usłyszała w radiu, mający na celu podniesienie ducha patriotyzmu u Polaków.

Jadwiga Zagórska zaprzeczała zeznaniom Barbary Szuszkiewicz i przekonywała sąd o tym, że słyszała o przemówieniu Sikorskiego od innych, a powodem jej ewentualnego wyjazdu z Równego był brak zatrudnienia. Jadwiga miała nadzieję, że na wsi będzie prościej utrzymać swoje dzieci. Jadwiga, która była wysoko wykwalifikowaną nauczycielką, po nadejściu władz sowieckich musiała zarabiać na życie jako modystka, o czym napisano w zaświadczeniu wydanym przez Rówieńską Radę Miejską na żądanie śledztwa.

Niespodziewanie na jednym z przesłuchań ujawnił się taki fakt: Jadwiga Zagórska wiedziała, że w czasie nocnego aresztowania Janiny Dynakowskiej osoby przeszkukujące mieszkanie chciały zdjąć złoty krzyżyk z jej chorej siostry. Kilka razy na przesłuchaniach i później, na posiedzeniu sądowym, Zagórska była pytana o to, od kogo o tym się dowiedziała. Przypuszczamy, że śledczy chcieli wyjaśnić, kto był źródłem informacji, która nie w

najlepszym świetle ukazywała funkcjonariuszy NKWD. Trudno nam ustalić wagę tej informacji jako dowodu na przynależność Jadwigi Zagórskiej do polskiego podziemia, ale o tym zjściu kilkakrotnie wspomniano w dokumentach zachowanych w jej sprawie kryminalnej.

Na posiedzeniu sądu Jadwiga Zagórska w pełni potwierdziła wszystkie swoje poprzednie zeznania, z których wynikało, że po wrześniu 1939 r. była bezrobotna, znalazła się w trudnej sytuacji materialnej i musiała wynajmować pokój w swoim mieszkaniu. Wiedząc o tym, Janina Dynakowska dała jej adres dwóm kurierom, którzy przybyli do Równego w sprawach ZWZ–2. Sama Dynakowska potwierdziła, że Jadwiga nic nie wiedziała o działalności organizacji i o tym, kim byli ci ludzie, którzy zatrzymali się w jej mieszkaniu tylko na jedną noc. Oczywiście jest to, że Jadwiga nie była działaczką polskiego podziemia i powinna zostać uwolniona ze względu na to, że bez opieki rodzicielskiej pozostało dwoje nieletnich dzieci. Jednak podczas posiedzenia Rówieńskiego Sądu Obwodowego, odbywającego się w dniach 13–15 listopada 1940 r. Jadwigę Zagórską oskarżono według wszystkich wspomnianych wyżej artykułów i skazano na sześć lat pozbawienia wolności w obozach pracy z konfiskatą majątku oraz na trzy lata ograniczenia praw obywatelskich według punktów «a», «b», «c» art. 29 KK USSR.

Kolegium Sądowe ds. Kryminalnych Sądu Najwyższego USSR, do którego w dniu 21 listopada 1940 r. osądzona wniosła kasację, pozostawiło wyrok sądu bez zmian. Dalsze losy Jadwigi Zagórskiej i jej dzieci są nam nieznane.

Według postanowienia Rówieńskiej Prokuratury Obwodowej z dnia 7 czerwca 1993 r. wobec Jadwigi Zagórskiej zastosowano artykuł I Ustawy USSR «O rehabilitacji ofiar represji politycznych na Ukrainie» z dnia 17 kwietnia 1991 r.

Tetiana SAMSONIUK

ii adresu. Влаштувавши приїжджих у себе в квартирі, вона попередила Яніну, що в неї не нічліжка й такі постояльці її не влаштовують. Лише на очній ставці з Яніною Динаковською Ядвіга почула про діяльність СЗБ у Рівному та дізналася, ким насправді були ті люди.

Ключовими у кримінальному провадженні щодо Ядвіги Загурської стали свідчення Варвари Шушкевич, яка була свідком на судовому процесі. Вона запевнила слідчого, що чула від Загурської критику економічної ситуації, яка склалася з приходом радянської влади, а також те, що Ядвіга хотіла виїхати з Рівного, оскільки в минулому належала до польських громадських організацій і боялася репресій із боку карально-репресивних органів. Свідок стверджувала, що ув'язнена переповідала знайомим промову генерала Сікоського, почуту нею по радіо, в якій той намагався підняти патріотичний дух поляків.

Ядвіга Загурська заперечила свідчення Варвари Шушкевич, наполягаючи на тому, що вона чула про заклики Сікорського від інших, а причиною свого бажання виїхати з Рівного назвала відсутність роботи. Ядвіга сподівалася, що в селі їй буде простіше прогосудувати двох дітей. Зауважимо, що висококваліфікована польська вчителька з приходом нової влади була змушена підробляти модисткою, про що зазначено в довідці, наданій Рівненською міською радою на вимогу слідства.

Дивним чином на одному з допитів вплив такий факт: Ядвізі Загурській було відомо, що під час нічного арешту Яніни Динаковської особи, які здійснювали обшук квартири, хотіли зняти золотого натільного хрестика з її хворої сестри. Кілька разів на допитах і пізніше, на засіданні суду, Загурську запитували, звідки вона про це знає. Припускаємо, що слідчі хотіли з'ясувати, хто став джерелом інформації, яка не в найкращому світлі зображувала функціону-

рив НКВС. Нам важко встановити цінність цього факту стосовно з'ясування причетності Ядвіги Загурської до польського підпілля, але ця інформація кілька разів згадується в документах, збережених у її кримінальній справі.

На судовому засіданні Ядвіга Загурська повністю повторила свої попередні свідчення, відповідно до яких після вересня 1939 р. вона лишилася безробітною у скрутному матеріальному становищі й була змушена здавати в оренду одну з кімнат своєї квартири. Знаючи це, Яніна Динаковська повідомила її адресу двом кур'єрам, що прибули до Рівного у справах СЗБ–2. Сама ж Динаковська підтвердила, що Ядвізі не було відомо про діяльність організації й про те, ким були чоловіки, що провели в її квартирі одну ніч. Очевидно, що Ядвіга не була членом польського підпілля і мала б вийти на волю, зважаючи на те, що без батьківської опіки залишилися двоє неповнолітніх дітей. Проте під час засідання Рівненського обласного суду 13–15 листопада 1940 р. Ядвігу Загурську визнали винною у всіх зазначених нами статтях і засудили до шести років позбавлення волі у виправно-трудовах таборах з конфіскацією майна та на три роки обмежили у громадянських правах за пунктами «а», «б», «в» ст. 29 КК УРСР.

Судова колегія з кримінальних справ Верховного суду УРСР, до якої засуджена звернулася 21 листопада 1940 р. з касаційною скаргою, залишила вирок суду без змін. Подальші долі Ядвіги Загурської та її дітей залишаються нам невідомими.

Заключенням Рівненської обласної прокуратури від 7 червня 1993 р. Ядвіга Загурська потрапляє під дію ст. I Закону Української РСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.

Тетяна САМСОНЮК

Кsiążkę «Jeńcy września 1939» zaprezentowano w Łucku Книгу «Полонені вересня 1939-го» презентували в Луцьку

«Совєци мýслили, że члòвєк то тýлько статыстыка, а ту мija 78 лат i знаjдуje сiя така особа, ктòра даje то́жсамòсь тым людzям i учы нас як zachòваць памiєць» – powiedziała Jadwiga Demczuk podczas prezentacji książki Tetiany Samsoniuk w Łucku.

10 marca w Bibliotece Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki odbyła się prezentacja książki «Jeńcy września 1939».

Autorka książki Tetiana Samsoniuk – doktor nauk historycznych, główny specjalista Działu Udostępniania Informacji z Dokumentów Państwowego Archiwum Obwodu Rówieńskiego na wstępie podzieliła się tym, jak doszło do tego, że swoją pracę naukową poświęciła losom represjonowanych osób: «Kiedy zaczęłam pracować w archiwum, obserwowałam prace grupy «Zrehabilitowani przez historię». Mieli do czynienia z czymś, czego nie dotyczył wówczas żaden badacz – ze sprawami kryminalnymi, które przez dłuższy czas opatrzone były klauzulą «Ścisłe tajnie». Zaczęłam pomagać historykom pracującym w tej grupie, a następnie postanowiłam napisać pracę doktorską poświęconą represjom wobec przedstawicieli różnych narodowości zamieszkujących Wołyń w latach 1939–1941. W trakcie badań Tetiana Samsoniuk opracowała ponad tysiąc spraw kryminalnych ze zbiorów Państwowego Archiwum Obwodu Rówieńskiego, które dotyczyły Ukraińców, Żydów, Czechów i Polaków represjonowanych przez władze sowieckie.

Docent Katedry Historii Powszechniej WUN dr Oleg Razygrajew zwrócił uwagę na to, że «Jeńcy września 1939» to wydanie popularnonaukowe, co pozwoli na większe zainteresowanie odbiorców. «Ta książka będzie również wykorzystywana na zajęciach przez studentów Wydziału Historii, którzy w programie nauczania mają zajęcia poświęcone II Rzeczypospolitej oraz sowietyzacji Zachodniej Ukrainy w latach 1939–1941» – powiedział dr Oleg Razygrajew.

«Совєци мýслили, że члòвєк то тýлько статыстыка, а ту мija 78 лат i знаjдуje сiя така особа, ктòра

даje то́жсамòсь тым людzям. Dla mnie jako Polki to jest też duże przeżycie, dlatego że ja odkryłam tych ludzi. Po 78 latach Tetiana Samsoniuk uczy nas jak zachować pamięć» – podzieliła się Jadwiga Demczuk, korektor książki i jednocześnie nauczycielka skierowana do Łucka przez ORPEG. Zaznaczyła również, że książka zawiera mnóstwo emocji, które powodują, że staje się ona bardziej przystępna w odbiorze. «Wspólnie z historykiem Urszulą Oberdą jesteśmy zaszczycone, że mogliśmy współpracować przy tej książce» – dodała Jadwiga Demczuk.

Kierownik Katedry Historii Powszechniej WUN dr hab. Jurij Kramar komentując plany drugiego, uzupełnionego, wydania książki zaproponował, by autorka sięgnęła po życiorysy Ukraińców, którzy służyli w Wojsku Polskim, trafili do sowieckich lub nazistowskich obozów jenieckich, wskutek czego stali się ofiarami sowieckich represji. «Ukraińcy wspólnie z Polakami trzymali obronę w 1939 r.». Teczki tych osób – powiedział Jurij Kramar – znajdują się w Państwowym Archiwum Obwodu Wołyńskiego. W odpowiedzi, Tetiana Samsoniuk wyjaśniła, że w zbiorach archiwum w Równem nie ma spraw kryminalnych dotyczących Ukraińców, którzy w 1939 r. trafili do niewoli sowieckiej.

Pisarz i dziennikarz Iwan Korsak podziękował autorce za książkę oraz zaproponował naukowcom z obwodu wołyńskiego, żeby przygotowali do druku podobną książkę o ludziach, którzy doświadczyli represji w latach 1939–1941.

Kolejna prezentacja książki «Jeńcy września 1939» odbędzie się 24 marca o 18:00 w Zdobuńskim Gimnazjum (ul. Niezależności 15, Zdobuń).

Natalia DENYSIUK

«Совєти думали, що людина – це лише статистика, а тут, через 78 років, з'явився хтось, хто повертає з небуття людей і навчає нас тому, як зберегти пам'ять», – зазначила Ядвіга Демчук під час презентації книги Тетяни Самсонюк у Луцьку.

10 березня в бібліотеці Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відбулася презентація книги «Полонені вересня 1939-го».

Авторка книги Тетяна Самсонюк, кандидат історичних наук, головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Рівненської області (ДАРО), розповіла спочатку про свій шлях до вивчення долі репресованих осіб: «Коли я прийшла на роботу в архів, побачила як працює група «Реабілітовані історією». Вони мали справу з чимось таким, до чого не доходила рука жодного дослідника, – із кримінальними справами, на яких тривав час стояв гриф «Цілковито таємно». Я почала допомагати історикам, котрі працювали в цій групі, і згодом вирішила написати дисертацію, присвячену репресіям щодо представників різних національностей, які проживали на території Волині в 1939–1941 рр.» Під час провадження наукового дослідження Тетяна Самсонюк вивчила більше 1 тис. кримінальних справ репресованих радянською владою українців, євреїв, чехів, поляків, які зберігаються в ДАРО.

Доцент кафедри всесвітньої історії ЧНУ імені Лесі Українки, кандидат історичних наук Олег Разиграєв звернув увагу на те, що «Полонені вересня 1939-го» – це видання науково-популярне й завдяки цьому воно матиме ширше коло читачів. «Книга буде використана також у навчальному процесі, адже на історичному факультеті студенти проходять спецкурс, присвячений історії Другої Речі Посполитої та радянзації Західної України у 1939–1941 рр.», – додав Олег Разиграєв.

«Совєти думали, що людина – це лише статистика, а тут, через 78 років, з'явився хтось, хто повертає з небуття людей. Для мене, як для

польки, знайомство з цією книгою було важливим досвідом, оскільки я відкрила для себе її героїв. Через 78 років Тетяна Самсонюк навчає нас тому, як зберегти пам'ять», – поділилася своїми переживаннями Ядвіга Демчук, коректор книги та одночасно вчителька польської мови, скерована до Луцька Центром розвитку польської освіти за кордоном. Вона також зауважила, що видання викликає багато емоцій, через це читачеві буде легко його сприйняти. «Для мене та історика Уршулі Оберди було честю те, що ми могли разом працювати над цією книгою», – додала Ядвіга Демчук.

Завідувач кафедри всесвітньої історії ЧНУ, доктор історичних наук Юрій Крамар, коментуючи плани щодо другого видання книги, запропонував авторці звернути увагу на біографії українців, які були солдатами Війська Польського, а пізніше потрапили до нацистського чи радянського полону та були репресовані органами НКВС. «Українці разом із поляками спільно тримали оборону в 1939 р.», – підкреслив він, додаючи, що такі справи можна знайти в Державному архіві Волинської області (ДАВО). У відповідь Тетяна Самсонюк розповіла, що в ДАРО не зберігаються кримінальні справи щодо українців, які в 1939 р. потрапили в радянський полон.

Письменник і журналіст Іван Корсак подякував авторці за книгу та запропонував науковцям із Волинської області підготувати до друку схожу книгу про «тих, хто зазнав біди у 1939–1941 рр.»

Наступна презентація книги «Полонені вересня 1939-го» відбудеться 24 березня о 18:00 у Здобунівській гімназії (вулиця Незалежності, 15, Здобунів).

Наталія ДЕНИСЮК

Bitwa Warszawska w komiksie

Chorągiew Łódzka Związku Harcerstwa Polskiego i Centrum Dialogu Kostiuchnówka są inicjatorami i pomysłodawcami książki «Raper i Cud nad Wisłą». Drugi tom z serii komiksów opowiada o wydarzeniach, które weszły do historii jako «Cud nad Wisłą».

Ostatnio narzekamy, że młodzi ludzie w dzisiejszych czasach nie czytają książek. Tak nie jest – młodzież czyta. Co prawda, nie wszyscy, ale zawsze tak było. Poza tym, gdy porównamy to, co młodzież czyta teraz, a co czytała dziesięć, dwadzieścia i więcej lat temu, wynik okaże się niekorzystny dla starszego pokolenia. Dziś literatura jest bardziej zróżnicowana tematycznie, jej jakość poligraficzna lepsza, więcej jest też tłumaczonych książek.

Wśród różnorodności gatunków literackich w arsenale współczesnych ukraińskich czytelników znalazły się komiksy. Może dla kogoś będzie to nowością, ale komiks na całym świecie traktuje się jako sztukę i ma on wielką rzeszę wielbicieli. Komiksy kolekcjonuje się, a w Nowym Jorku, Paryżu, Londynie, Tokio galerie artystyczne specjalizujące się wyłącznie w wystawianiu komiksów już nikogo nie zaskakują. Nawet w Luwrze jest wydzielone miejsce, a ceny za które można kupić rzadkie egzemplarze na znanych aukcjach są po prostu ogromne. I jeśli w krajach zachodnich komiks jest zjawiskiem całkiem normalnym, powszechnym, to na Ukrainie dopiero zaczyna powoli szukać swego miejsca na ziemi.

Kiedyś, jeszcze za czasów już nie istniejącego Związku Radzieckiego, komiks uważano za wytwór burżuazyjny. Być może dlatego pokutuje nadal opinia, że to nawet nie jest literatura, tylko pospolita rozrywka przeznaczona dla, łagodnie ujmując, mało kulturalnej publiczności. Aby nie poddawać się zbędnym dyskusjom, sięgnijmy do twórczości Umberto Eco, którego, mam nadzieję, nikt nie zakwalifikuje do mniej wymagającego odbiorcy. Otóż, zdaniem Eco, komiks to fenomen współczesnej kultury, dlatego prowadził poważne badania nad tym gatunkiem. Zajmował się tym nie tylko jako naukowiec, ale i sam lubił czytać komiksy, co znalazło swoje odbicie w półautobiograficznej powieści «Tajemniczy płomień królowej Loany». Ponadto, wśród naukowców trwają poważne dyskusje na temat tego, co w tym gatunku jest podstawą: grafika czy tekst? Czy komiksy są do czytania czy oglądania?

Grupą docelową komiksów jest głównie młodzież i nastolatki. Otóż, w dzisiejszych warunkach rozwoju technologii komputerowej i przy tak niezwykle bogatej ofercie rozrywek elektronicznych okazało się, że komiks jest jednym z najbardziej udanych projektów offline dla młodych ludzi. Po komiksy sięgają nawet ci, którzy w ogóle nie czytają.

Oprócz ściśle rozrywkowej funkcji komiksy pełnią również funkcję edukacyjną. Polska nie

stanowi wyjątku, ponieważ w ciągu ostatnich dwudziestu lat pojawiło się tutaj dużo komiksów o tematyce historycznej. «Raper i Cud nad Wisłą» należy również do tego gatunku literackiego.

Ta książka, tak samo jak większość komiksów, ma dwóch autorów. Scenariusz napisał Przemysław Waingertner, historyk, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, natomiast rysunki wykonał znany polski ilustrator Jarosław Chyży. To już druga ich wspólna praca. Pierwsza książka miała tytuł «Raper w Legionach» i opowiadała o przygodach współczesnego polskiego nastolatka Andrzeja Winiarskiego, który trafił do legionu polskiego w okresie I wojny światowej. Tam musiał wziąć udział w Bitwie pod Kostiuchówką (rejon mianiewicki obwodu wołyńskiego) – największej polskiej bitwie z okresu I wojny światowej, która odbyła się w dniach 4–6 lipca 1916 r.

«Raper i Cud nad Wisłą» – to druga książka tej serii. Teraz Andrzej z przyjaciółmi znaleźli się w sierpniu 1920 r., w momencie gdy decydowano o losach młodego państwa polskiego. Wojska bolszewickie pod dowództwem Michaiła Tuchaczewskiego dotarły do Warszawy i w przypadku zwycięstwa Armii Czerwonej już nic nie mogłoby powstrzymać ich ekspansji na Polskę i Europę. Sojusznikami wojsk polskich były wojska Ukraińskiej Republiki Ludowej pod dowództwem Semena Petlury, ten fakt uwzględniono również w treści komiksu. Należy podkreślić, że autorzy nie ingerują w rzeczywisty przebieg wydarzeń historycznych na korzyść fabuły. Przygody bohaterów są dodatkowo związane z historią Ukrainy, w szczególności z Wołyniem, co czyni je naprawdę interesującymi.

Warto zaznaczyć, że dla osób uczących się języka polskiego komiks będzie również pożyteczny ze względu na fakt, iż dialogi nastolatków są napisane żywym współczesnym slangiem młodzieżowym.

Inicjatorami i pomysłodawcami książki byli Chorągiew Łódzka Związku Harcerstwa Polskiego i Centrum Dialogu Kostiuchnówka. Drugi tom powstał dzięki współpracy z Narodowym Centrum Kultury i Agencją Reklamową Grafservice.

W celu nabycia książki prosimy o kontakt z Centrum Dialogu Kostiuchnówka: <https://www.facebook.com/kostiuchnowka>

Autorzy obiecują, że na tym przygody Andrzeja i przyjaciół się nie skończą. Czekamy więc na kolejną książkę.

Anatolij OLICH

Варшавська битва в коміксах

Лодзька хоругва «Союзу польського харцерства» та Центр діалогу «Костиухнівка» стали ініціаторами та ідейними натхненниками книги «Репер і Диво над Віслою». Друге видання серії коміксів розповідає про події, що ввійшли в історію, як Диво над Віслою.

Останнім часом багато хто бідкається, що сучасна молодь не читає. Це не так – молодь читає. Щоправда, не вся, але, зрештою, так було завжди. Причому, якщо порівнювати те, що молодь читає зараз та 10, 20 і більше років тому, переважає буде не у старшого покоління. Література сьогодні різноманітніша за тематикою, поліграфічно якісніша, більше теж перекладних видань.

Серед розмаїття жанрів в арсеналі сучасних українських читачів з'явилися комікси. Може, це для когось буде відкриттям, але комікс у всьому світі вважається мистецтвом і в нього досить велика армія шанувальників. Комікси колекціонують, а в Нью-Йорку, Парижі, Лондоні, Токіо вже нікого не здивує художніми галереями, які спеціалізуються виключно на коміксах. Навіть у Луврі є відділ коміксів, а ціни, за які можна придбати рідкісні комікси на відомих аукціонах, просто захмарні. І якщо у західних країнах комікс – явище цілком звичне, то в Україні комікс тільки-но починає потихеньку шукати для себе місця під сонцем.

Колись, ще за покійного Радянського Союзу, вважалося, що комікс – це продукт буржуазної культури. Почасти завдяки цьому і зараз побутує думка, що це навіть не література, а низькопробна розвага, розрахована, як би це м'якше сказати, не на дуже висококультурну публіку. Щоб не вдаватися у зайві дискусії, візьмемо у союзники Умберто Еко, якого, надіюсь, ніхто не зарахує до вузьколобої й невибагливої аудиторії. Так ось, Еко вважав комікс феноменом сучасної культури й серйозно займався його вивченням як наукою. До того ж сам любив читати комікси, що й відобразив у своєму напівавтобіографічному романі «Таємниче полум'я цариці Лоани». До речі, серед науковців до сих пір тривають серйозні суперечки, що первинне в цьому жанрі: графіка чи текст? І взагалі комікси читають чи оглядають?

Прийнято вважати, що цільова аудиторія коміксів – це, насамперед, молодь і підлітки. Так от, при теперішньому рівні розвитку комп'ютерних технологій та неймовірно багатій пропозиції електронних розваг виявилося, що комікс – один із найвдаліших офлайн-проектів для підлітків і молоді. Комікси читають навіть ті, хто взагалі не читає.

Окрім суто розважальної функції, останнім часом комікси стали виконувати і функцію освітню. Так, у Польщі за останніх двадцять років з'явилося багато коміксів на історичні

теми. «Репер і Диво над Віслою» теж належить до цього жанру.

У цієї книги так само, як і в переважної більшості коміксів, два автори. Сценарій написав Пшемислав Вайнгертнер, професор історії Лодзького університету, малюнки виконав відомий польський художник Ярослав Хижий. Це вже друга їхня спільна робота. Перша книга, «Репер у Легіонах», розповідала про пригоди сучасного польського підлітка Анджея Вінярського, який потрапив до польського легіону в часи Першої світової війни. Там йому довелося взяти участь у битві під Костиухівкою (Маневицький район Волинської обл.) – найбільшій польській битві в Першій світовій, яка відбулася 4–6 липня 1916 р.

«Репер і Диво над Віслою» – друга книга серії. Тепер Анджей із друзями потрапив у серпень 1920 р., коли вирішувалася доля молододі польської держави. Більшовицькі війська під командуванням Михайла Тухачевського дійшли до Варшави, у випадку їхньої перемоги вже ніщо би не заважало більшовицькій навалі не тільки знищити Польщу, а й охопити всю Європу. В союзі з польськими військами воювали і війська Української Народної Республіки під командуванням Симона Петлюри, що знайшло відображення в сюжеті коміксу. Необхідно зауважити, що автори не втручалися в реальний перебіг історичних подій на догоду сюжетові. Переповідати саму фавбу, думаю, не варто, але читати було цікаво, тим більше, що пригоди героїв пов'язані також з історією України, зокрема Волині.

Потрібно відзначити, що для тих, хто опановує польську мову, комікс теж буде корисним, адже діалоги підлітків написано живим сучасним молодіжним сленгом.

Ініціаторами та ідейними натхненниками книги були Лодзька хоругва «Союзу польського харцерства» та Центр діалогу «Костиухнівка». Видання побачило світ завдяки співпраці Національного центру культури і рекламного агентства «Grafservice».

Щодо питань придбання видання звертайтеся до Центру діалогу «Костиухнівка»: <https://www.facebook.com/kostiuchnowka>.

Автори планують, що на цьому пригоди Анджея та друзів не завершаться, тому чекаємо на наступну книгу.

Анатолій ОЛІХ

W łuckim kościele uczczono pamięć łotewskiego księdza

У луцькому костелі вшанували латвійського священика

W sobotę 11 marca w katedrze świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku odbył się uroczysty koncert.

У суботу, 11 березня, у луцькому кафедральному соборі Святих Апостолів Петра і Павла відбувся урочистий концерт.

Po Mszy Świętej w intencji ks. kan. Augustyna Mednisa, zmarłego dziesięć lat temu, rozpoczął się koncert muzyki klasycznej i organowej. Przed koncertem przedstawiono życiorys łotewskiego duszpasterza, który związał swoje życie i posługę kapłańską z Ukrainą.

Podczas koncertu zabrzmiąły utwory Georga Hartmanna, Johanna Gottfrieda Walthera, Maxa Burgera, Georga Friedricha Händela, Johanna Sebastian Bacha, Alessandro Stradelliego, Franza Schuberta, Pietro Mascagniego, Jacques Revauxa w wykonaniu Marka Nowakowicza, Anny Wojtuik, Serhija Benia, Ihora Didenczuka, Petra Suchockiego, Zoi Komaruk, Wiktorii Czajki, a także orkiestry kameralnej «Con Moto» z Łuckiej Szkoły Muzycznej nr 2 (kierownik artystyczny – Oleksandr Chomyk).

Olga SZERSZEŃ
Foto: Iryna KANAHEJEWA

Концерт, який розпочали відразу після закінчення поминальної святої меси, присвятили пам'яті отця-каноніка Августина Медніса з нагоди десятих роковин його смерті. Присутнім представили коротку біографічну розповідь про латвійського душпастиря, який пов'язав своє життя зі служінням вірянам в Україні.

Під час заходу прозвучали твори Георга Гартмана, Йоганна Готфріда Вальтера, Макса Бюргера, Георга Фрідріха Генделя, Йоганна Себастьяна Баха, Алессандро Страделлі, Франца Шуберта, П'єтро Масканьї, Жака Рево у виконанні Марка Новаковича, Анни Войтюк, Сергія Беня, Ігоря Діденчука, Петра Сухоцького, Зої Комарук, Вікторії Чайки, а також камерного оркестру «Сon moto» Луцької музичної школи № 2 (художній керівник – Олександр Хомик).

Ольга ШЕРШЕНЬ
Фото: Ирина КАНАГЕЕВА

Спеціальні іграшки, розроблені за допомогою 3D-принтера з використанням шрифту Брайля, для незрячих і слабозорих дітей представили в одному з лучських дитсадків.

W jednym z łuckich przedszkoli zaprezentowano specjalne zabawki dla dzieci niewidomych i niedowidzących, zaprojektowane przy wykorzystaniu drukarki 3D i alfabetu Braille'a.

6,16 млн грн витратять на озеленення Луцька.

6,16 mln hrywien wyda Łuck na zakładanie terenów zieleni w mieście.

На Волині стартував флеш-моб на підтримку дітей із синдромом Дауна, у рамках якого різні інституції запрошують їх до себе в гості.

Na Wołyniu rozpoczął się flash mob wspierający dzieci z zespołem Downa. W ramach akcji różne instytucje zapraszają je w odwiedziny do siebie.

На друковану промоційну продукцію про Луцьк українською, англійською, польською та російською мовами витратять 150 тис. грн. Її підготують у квітні.

Koszt druku promocyjnych materiałów o Łucku w języku ukraińskim, angielskim, polskim i rosyjskim, które ukażą się w kwietniu, wyniesie 150 tys. hrywien.

Із кіностудії «Волинь» викрали кілька старих фотоапаратів і кінопроекторів.

Ze studia filmowego «Wołyń» skradziono kilka starych aparatów fotograficznych i projektorów filmowych.

У Маневичах Волинської області відкрили реабілітаційний центр для дітей із особливими потребами.

W Maniewiczach w obwodzie wołyńskim zostało otwarte centrum rehabilitacyjne dla dzieci o specjalnych potrzebach.

У Ковелі на території колишньої військової частини виявили фрагменти єврейських надгробних плит.

W Kowlu na terenie byłej jednostki wojskowej znaleziono fragmenty nagrobków żydowskich.

str. 1 Na wystawę przybyli nauczyciele, uczniowie, studenci, wykładowcy, przedstawiciele Kuratorium Oświaty, prezesi i członkowie organizacji polskich, przedstawiciele instytucji kultury w Łucku i mediów. Rolę gospodarza pełnił wicedyrektor Andrij Gurski, a ekspozycję otworzył Konsul RP w Łucku Krzysztof Sawicki, który podkreślił, że postać Gabrieli Zapolskiej wpisuje się w projekt „Kobiety Wołynia”, a następną bohaterką tego planu będzie Zuzanna Ginczanka. Wystawę odwiedzili konsulowie KG RP w Łucku: Teresa Chruszcz, Marek Zapór, Mateusz Natkowski i Krzysztof Łukjanowicz.

Zjednoczenie Nauczycieli Polonistów im. Gabrieli Zapolskiej w związku z obchodami 160 rocznicy urodzin pisarki i swojej patronki oraz jubileuszem 10-lecia powołania do życia ZNP przygotowało harmonogram wydarzeń, na które serdecznie zaprasza. W najbliższym czasie odbędą się spotkania: w Wołyńskiej Obwodowej Bibliotece Naukowej im. Oleny Pciłki (23 marca 2017 r. o godz. 16.00); w Wołyńskiej Bibliotece dla Młodzieży (27 marca 2017 r. o godz. 12.00); w szkole średniej we wsi

Pryłuckie w rejonie kiwercowskim (30 marca o godz. 12.00).

Jadwiga DEMCZUK,
nauczycielka skierowana do Łucka przez ORPEG
Foto: Iryna KANAHEJEWA

зентації, фільму та виставці постать Запольської напевно стала ближчою кожному з присутніх.

На експозицію прибули вчителі, учні, студенти, викладачі, представники відділу освіти, польських організацій, закладів культури в Луцьку та

преси. Роль господаря заходу виконав заступник директора школи Андрій Гурський, а експозицію відкрив консул РП у Луцьку Кшиштоф Савицький, котрий підкреслив, що постать Габрієлі Запольської вписується у проект «Жінки Волині», а наступною за планом буде Зузанна Гінчанка. Виставку теж відвідали консули Генерального консульства РП у Луцьку Тереза Хрущ, Марек Запур, Матеуш Натковський і Кшиштоф Лук'янович.

Спілка вчителів польської мови імені Габрієлі Запольської у зв'язку з відзначанням 160-ї річниці від дня народження письменниці та своєї патронки, а також 10-ліття заснування спілки приготувала ряд заходів, на які щиро запрошує всіх охочих. У найближчому часі відбудуться зустрічі у Волинській обласній науковій бібліотеці імені Олени Пчілки (23 березня о 16:00), у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва (27 березня о 12:00), у Прилуцькій загальноосвітній школі у Ківерцівському районі (30 березня о 12:00).

Ядвіга ДЕМЧУК,
учителька,
скерована в Луцьк організацією ORPEG
Фото: Ірина КАНАГЕЄВА

Stosunki rówieńsko-polskie: Czas zemsty

Рівненсько-польські відносини: час помсти

Яка ма бути Україна? Кожного знає! Як когось запиташ, що му сіє в Polsce подоба найбільше, відповідь брзмі: czyste ulice i zadbane podwórka, które widać z okien autobusów.

Тим більша була моя зłość, kiedy wprowadziłam się do nowego mieszkania na nowym osiedlu, a tam góra śmieci budowlanych w workach wyrosła w trzy dni obok mojej klatki schodowej. Spokojnie – myślę – ktoś robi remont i zaraz zabierze te worki! Mija tydzień. Wracam do domu po zajęciach i każdego dnia obserwuję, jak śmieci budowlane przeradzają się w śmietnik przy klatce schodowej. A to ktoś puszkę po piwie zostawi, a to butelki po coca-coli. Powiał wiatr i śmieci rozleciały się po całym nowym pięknym osiedlu! «Krew mnie zalała» – jak powiadają Polacy. Śledztwo zajęło mi pół dnia. Uprzejmi z OSBB (ukraiński odpowiednik spółdzielni mieszkaniowej – red.) donieśli mi, który to sąsiad niszczy mi widok swoimi gruzami.

O nie! Wojna! – myślę sobie. Spocona biegnę na ostatnie piętro i wywieszam kartkę na drzwiach sąsiada: «Proszę o zabranie śmieci budowlanych sprzed klatki». Dla niepoznaki podpisałam: «SĄSIEDZI». Wracam z pracy – nie ma dwóch worków! Reszta leży, jak leżała! Wygrałam bitwę, ale wojna jeszcze trwa! Ponieważ jestem córką oficera i nauczycielki, nie wypadało mi pozostawić sprawy niezakończoną do końca. Spektakularny atak na sąsiada wymyśliłam w kilka minut. Plan był prosty, ale efektowny. Taki jak trzeba, żeby dobrze pokłócić się i pokazać, kto tu ma rację. Postawić na swoim – bez względu na wszystko i wszystkich. Postanowiłam wynieść swoje śmieci pod drzwi sąsiada-nikczemnika! Proceder trwał trzy dni. Eskalacja sąsiedzkiej wojny polsko-ukraińskiej nabierała rozmachu, gdy zadzwonił telefon od mojego ucznia. Sprawy związane z pracą nie były mi teraz w głowie, ale odebrałam. «To tak Polacy załatwiają swoje spra-

wy?» – słyszę w słuchawce! O Boże! Pan Mikołaj – członek naszej organizacji. Z polskimi korzeniami!

Sąsiedzka wojenka polsko-ukraińska, zmieniła się w polsko-polską na terenie Ukrainy. Niesiona potrzebą sprawiedliwości nie dałam się zaskoczyć! «A to Pana śmieci!» – odkrzyknęłam niby to tonem triumfatora pozostawiając sobie czas na skonstruowanie odpowiedzi! «Ha! Polacy nie muszą załatwiać takich spraw, bo takich nie mają!!!» – trudno, musiałam skłamać, a raczej podać tak zwaną dzisiaj «postprawdę». Wyszło na jaw, że pan Mikołaj swoje worki zabrał. Reszta nie należała do niego.

Minął miesiąc. Widmo konfrontacji z sąsiadem wisiało nade mną, aż wreszcie natknęłam się na niego w osiedlowym sklepiku. Fala wstydu zalała moją twarz. «Dobry wieczór» – powiedział pierwszy. Odpowiedziałam. Wyrzuty sumienia i poczucie pedagogicznej klęski.

Wracam do domu. Dzwoni telefon. W słuchawce słyszę głos «wroga»: «Pani Ewo, zapraszam na «czaseczkę przymyrennia» (na herbatę na znak zawarcia pokoju – red.). Zaproszenie przyjąłam bez wahania. Poszłam do sąsiada (pierwszy raz bez śmieci). Na miejscu okazało się, że mamy takie same kafelki w kuchni, którą też połączył z salonem. I okazało się jedno: «czaseczka przymyrennia» była słodsza niż zemsta.

Pozdrawiam pana Mikołaja, przepraszam za śmieci, a «zabawy wojenne» zamieniam na dialog i «czaseczkę przymyrennia». Co i Wam rekomenduję.

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury

Якою має бути Україна? Відомо всім! Якщо ви запитаете когонебудь, що йому найбільше подобається в Польщі, почуєте: чисті вулиці та доглянуті подвір'я, які видно з вікон автобусів.

Тим більшим був мій гнів, коли я переїхала в нову квартиру в новому житловому комплексі, а там за три дні перед під'їздом виросла гора будівельного сміття в мішках. «Спокійно, – думаю я, – хтось робить ремонт і невдовзі прибере ці мішки». Минає тиждень. Щодня, повертаючись додому після занять, я бачу, як будівельне сміття перетворюється на сміттезвалище біля під'їзду. То хтось залишить бляшанку з-під пива, то пляшку з-під кока-коли. Подув вітер і сміття розлетілося по всьому новому гарному подвір'ю! Як кажуть поляки: «Кров мене залила». Розслідування тривало півдня. Добродії з ОСББ повідомили мені, хто із сусідів псує краєвид своїм сміттям.

Думаю собі: «О, ні! Війна!» Спітніла біжу на останній поверх і прикріплюю записку на дверях сусіда: «Будь ласка, приберіть будівельне сміття перед під'їздом». Щоб не можна було визначити, хто написав записку, підписала: «СУСІДИ». Повертаюся з роботи – немає двох мішків! Решта лежить, як і лежала! Я виграла битву, але війна триває! Оскільки я дочка офіцера і вчительки, то не годиться залишати це питання невирішеним до кінця. Спектакулярний наступ на сусіда я придумала за кілька хвилин. План був простим, але ефективним. Саме такий, щоб добряче посваритися і показати хто правий. Потрібно добитися свого, незважаючи ні на що. Я вирішила виносити своє сміття під двері сусіда-негідника! Процедура тривала три дні. Ескалация сусідської польсько-ukraińskiej війни саме набирала розмаху, коли пролунав телефонний дзвінок від мого учня. У той момент мені було не до розмов про роботу, але я підняла слухавку.

«Це так поляки залагоджують свої справи?» – почула я в телефоні! О Боже! Пан Микола – член нашої організації, поляк за походженням!

Сусідська польсько-ukraińska війна, перетворилася в польсько-польську на території України. Керуючись потребою в справедливості, я не дала застати себе зненацька! «А, то це Ваше сміття!» – крикнула я ніби переможним тоном, залишаючи собі час, щоб сформулювати відповідь. «Ха! Поляки не повинні вирішувати ці питання, тому що таких немає!!!» – мені довелося збрехати, а точніше – сказати так звану постправду. Виявилось, що пан Микола забрав свої мішки, а решта була не його.

Минув місяць. Привид конfrontacji із сусідом висів наді мною, аж поки я не зустріла його в місцевому магазині. Я почервоніла від сорому. «Добрий вечір», – сказав він першим. Я відповіла. З почуттям розкаяння і педагогічної поразки.

Я поверталася додому. Задзвонив телефон. У слухавці чую голос «ворога»: «Пані Ево, запрошую Вас на чашечку примирення. Я прийняла запрошення без вагань і пішла до сусіда (вперше без сміття). На місці виявилось, що в нас однакова плитка на кухні, яку він також об'єднав із вітальнею. І ще з'ясувалася одна річ: чашечка примирення була солодшою, ніж помста.

Вітання пану Миколі. Прошу вибачення за сміття, а «ігри у війну» замінюю на діалог і чашечку примирення. Що і Вам рекомендую.

Ева МАНЬКОВСЬКА,
Українсько-польський союз імені Томаша Падури

Дzieńczyna z Równego

W Równem otwarto wystawę o życiu i twórczości poetki Zuzanny Ginczanki.

Pisała po polsku. Chodziła do polskiego gimnazjum, choć mogła wybrać inne. Miała koleżanki różnej narodowości. Ocenę w szkole miała podobno nienajlepszą, ale swoimi wierszami zachwycała najslawniejszych poetów tamtej epoki. Na fotografiach wygląda olśniewająco. Ubrana w świetnie skrojoną sukienkę, sandały, trzyma w ręku torebkę, która dziś z pewnością kosztowałaby krocie. I mieszkała u nas – w Równem.

16 marca, w Bibliotece Obwodowej w Równem, w obecności Konsulów RP z Łucka, przedstawiciele miejscowych polskich i żydowskich wspólnot odbyło się otwarcie wystawy o życiu i twórczości polskiej poetki Zuzanny Ginczanki. Na uroczystości zebrało się wiele osób, które wypełniły niemal całe drugie piętro budynku.

Wystawa ta, choć odbędzie się wkrótce w Łucku i być może w innych miejscach na Ukrainie – była chyba najważniejsza dla Równian.

Zuzanna Ginczanka urodziła się co prawda w Kijowie, ale swoje krótkie życie i młodość spędziła właśnie w Równem, w domu, który niegdyś stał na miejscu dzisiejszych szklanych piramid, przed Teatrem. Tutaj kształtowała się jej tożsamość i rozkwitał jej talent. Mieszkańcy Równego są dumni, że to w ich mieście rodziła się subtelna, kobieca a zarazem wyrazista poetka młodej, pięknej Polki żydowskiego pochodzenia.

Podczas otwarcia mieliśmy okazję zapoznać się z jej życiem, twórczością i fotografiami. Przy akompaniamencie Rówieńskiego Chóru Zmartwychwstania i współudziale Związku Pisarzy Ukrainy zaprezentowano kilka utworów poetki. Ogłoszono, że planowana jest organizacja tzw. Batalionu Centaurów Ginczanki. Nazwa ta wywodzi się z jej wierszy i miałyby stać się określeniem dla ewentualnego towarzystwa jej miłośników.

Wystawa jest otwarta w godzinach pracy biblioteki. Zapraszamy na drugie piętro. Znajdują się tu standy z fotografiami oraz opisem jej życia i twórczości. Uwagę przyciąga nie tylko poezja i tragiczna śmierć, ale także niebanalna uroda i czar Ginczanki.

Prosta, ale przemawiająca do serca ekspozycja jest do Państwa dyspozycji.

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury
Foto: www.culture.pl/pl/tworca/zuzanna-ginczanka

Дівчина з Рівного

У Рівному відкрили виставку про життя і творчість поетеси Зузання Гінчанки.

Писала польською мовою. Відвідувала польську гімназію, хоча могла б обрати іншу. У неї були подруги різних національностей. Оцінки в школі начебто мала не найкращі, але її вірші викликали захоплення в найвідоміших поетів тієї епохи. На фотографіях виглядала блискуче. Одягнена в прекрасно викроєну сукню, босоніжки, в руці тримає сумочку, яка нині, безсумнівно, коштувала б безліч грошей. І жила у нас – у Рівному.

16 березня у Рівненській обласній науковій бібліотеці, у присутності консулів РП із Луцька, представників місцевих польської і єврейської громад, відбулося відкриття виставки про життя і творчість польської поетеси Зузання Гінчанки. На урочистість зібралося багато осіб, які заповнили майже увесь третій поверх будинку.

Ця виставка, яку незабаром представлять у Луцьку і, можливо, в інших містах України, найважливіша все ж таки, напевно, для рівнян.

Зузання Гінчанка народилася, щоправда, в Києві, але значну частину свого короткого життя провела саме у Рівному, в будинку, який колись був розташований на місці так званих скляних пірамід, перед театром. Тут формувалася її самосвідомість та розквітав талант. Мешканці Рівного пишаються тим, що в їхньому місті народжувалася тонка, жіночна і водночас виразна поезія молододі, красивої польки єврейського походження.

Під час відкриття виставки ми мали нагоду ознайомитися з її життям, творчістю та фотографіями. Під акомпанемент рівненського хору «Воскресіння» та за підтримки Спілки письменників України представили кілька творів поетеси. Повідомили, що планується створення так званого «Батальйону кентаврів Гінчанки». Ця назва взята з її віршів і мала б стати визначенням для товариства поціновувачів поетеси.

Виставка відкрита в робочі години бібліотеки. Запрошуємо на другий поверх. Тут розміщено стенди з фотографіями та описом життя і творчості Гінчанки. Увагу привертає не лише поезія і трагічна смерть, а й небанальна врода та привабливість поетеси.

До Вашої уваги проста, але водночас зворушлива експозиція.

Ева МАНЬКОВСЬКА,
Українсько-польський союз імені Томаша Падури
Фото: www.culture.pl/pl/tworca/zuzanna-ginczanka

Dlaczego (nie) warto studiować w Polsce?

Ciągle zwiększanie się liczby Ukraińców na polskich uczelniach w ostatnich latach daje dużo do myślenia. O przyczynach i powodach takiego trendu rozmawiali uczestnicy debaty, zorganizowanej przez Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury.

W dyskusji mogli się wypowiedzieć uczniowie ostatnich klas szkolnych, którzy uczą się polskiego na zajęciach zorganizowanych przez UPS im. Tomasza Padury. Podstawową tezę, którą w konwencji debaty oksfordzkiej przedyskutowały dwie drużyny, brzmiała tak: «Studia w Polsce najlepszym wyborem dla młodego Ukraińca».

Głównym argumentem obrońców tezy było to, że poziom nauczania w Polsce jest wyższy niż na Ukrainie. Potwierdzeniem tego jest bardziej praktyczne podejście do nauczania przedmiotów, lepiej wyposażone sale i biblioteki. Uczestnicy debaty zwrócili uwagę na fakt, że polskie akademiki gwarantują lepsze warunki dla studentów, dzięki czemu mają oni możliwość bardziej komfortowej nauki. Przyszli studenci podkreślili znaczenie perspektywy zatrudnienia. Ich zdaniem w Polsce, w porównaniu z Ukrainą, łatwiej o pracę w zawodzie lub pracę dorywczą na czas studiów. Nie bez znaczenia jest również rozbudowany system zniżek studenckich w Polsce. Ostatnim argumentem było stwierdzenie, że studia w innym kraju to nowe doświadczenie życiowe, które doskonale przygotowuje do dorosłości.

Takie wypowiedzi nie zaskoczyły przeciwników tezy. Wśród przedstawionych przez nich argumentów niezwykle ważną rolę powinien odgrywać czynnik patriotyzmu, który ich zdaniem polega na tym, by zostawać w Ojczyźnie i ze wszystkich sił ją budować, nawet wtedy, kiedy wszyscy inni szukają lepszego życia w krajach, gdzie już panuje porządek. Zaznaczono, że poziom wyższego wykształcenia na Ukrainie, wbrew potocznej opinii, nie jest taki niski, a prestiżowe ukraińskie uczelnie dają bardzo dobre przygotowanie. Dowodem na to są liczni ukraińscy specjaliści z branży IT, którzy z łatwością dostają pracę za granicą lub w ukraińskich oddziałach znanych firm europejskich. Ważnym argumentem było to, że na Ukrainie można studiować za darmo i otrzymywać stypendia, zaś w Polsce brak Karty Polaka wiąże się z koniecznością opłaty studiów.

Jak w każdych debatach, obie grupy miały możliwość wygłoszenia kontrargumentów do wystąpień swoich oponentów. Zwolennicy studiów w Polsce odpowiedzieli na argument dotyczący patriotyzmu tym, że za granicą studenci mogą zdobyć wiedzę i doświadczenie, które pomogą rozwijać i wzmacniać Ukrainę po ich powrocie do kraju. Debatujący dodali, że z każdym rokiem kurczy się liczba bezpłatnych miejsc na ukraińskich uczelniach. Zmniejsza się również finansowanie stypendiów. Ta sytuacja zmusza wielu maturzystów do podjęcia płatnych studiów, które nie zawsze są tańsze niż w Polsce. Pojawiła się też kontrargumentacja, nie związana wprost ze studiami. Zespół obrońców tezy zauważył, że w sytuacji nieogłoszonej wojny na Ukrainie, studia za granicą mogą być gwarancją bezpieczeństwa dla studenta i jego rodziny.

Przeciwnicy tezy również przedstawili swoją kontrargumentację. Mówili zwłaszcza o tym, że w Polsce mimo szerokich perspektyw na rynku pracy, istnieje duża konkurencja. Studia za granicą nie gwarantują absolwentowi ze świeżym dyplomem wymarzonej pracy oraz wysokich zarobków. Kariera i przyszłość zależą od ambicji, staranności oraz aktywności studenta, a nie od kraju, w którym studiuje. Co tyczy się powrotu do domu, to na Ukrainie nie ma prawie szans na zatrudnienie w instytucjach państwowych z dyplomem polskiej uczelni bez jego nostryfikacji. Podstawowy wniosek zespołu przeciwników tezy brzmiał: jeśli chcemy do Europy, musimy ją budować u siebie.

Organizatorzy nie wybierali zwycięzców, jak to zwykle bywa w klasycznych debatach oksfordzkich. Dyskusja została zorganizowana po to, by uczniowie mieli okazję poćwiczyć przedstawianie i uzasadnianie własnego zdania oraz formułowanie argumentów w języku polskim, ponieważ w przyszłości będą musieli to robić w różnych sytuacjach życiowych. Głównym celem było jednak uświadomienie uczestnikom całej powagi wyboru, którego każdy z nich dokona w najbliższym czasie.

Mariana JAKOBCZUK,
Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury

Чому (не) варто навчатися в Польщі?

Постійне збільшення кількості українців у польських вишах останнім часом багатьох змушує призадуматися. Про причини та наслідки такої тенденції розмовляли учасники дебатів, проведених Українсько-польським союзом імені Томаша Падури.

ні й усіма силами її розбудовувати тоді, коли всі шукають кращої долі у країнах, де вже все влаштовано. Було зазначено, що рівень вищої освіти в Україні не такий низький, яким його окреслюють, а престижні українські вищі навчальні заклади дають дуже добру освіту. Прикладом цього є численні українські спеціалісти з програмування, які з легкістю отримують роботу в представництвах відомих європейських фірм в Україні й за кордоном. Важливим аргументом було те, що в Україні можна навчатися безкоштовно й отримувати стипендію, тоді як у Польщі, якщо ти не маєш Карти поляка, можеш навчатися лише на платних засадах.

Як і в будь-яких дебатах, кожна з команд мала можливість висловити свої контраргументи на твердження команди-суперника. Прихильники навчання в Польщі відповіли на тезу про патріотизм тим, що за кордоном вони матимуть змогу здобути знання й досвід, із яким, повернувшись в Україну, зможуть її розвивати та зміцнювати. Також було наведено той факт, що кількість державних місць в українських ВНЗ із кожним роком зменшується, а видатки на виплату стипендій скорочуються. Тому багато вступників змушені погоджуватися на платне навчання, яке не завжди дешевше, ніж у Польщі. Звучали й контраргументи, що не мають безпосереднього зв'язку з навчанням. Насамкінець, команда пропозиції зауважила, що в ситуації неоголошеної війни в Україні навчання за кордоном може бути гарантією безпеки для студента і його родини.

Представники опозиції навели свої контраргументи. Вони говорили, зокрема, про те, що в Польщі, поряд із широкими перспективами, присутня й значна конкуренція на ринку праці. Навчання за кордоном не гарантує того, що після здобуття диплома студент отримає омріяну роботу з високою зарплатою. Перспективи в майбутньому залежать від амбітності, старанності та активності студента, а не від країни, в якій він навчається. Що ж стосується повернення додому, то в Україні, наприклад, майже неможливо влаштуватися на державну роботу з польським дипломом без його нострифікації. Основний висновок представників опозиції: якщо ми хочемо у Європу, повинні будувати її тут.

Організатори не обирали переможців, як це відбувається у класичному варіанті оксфордських дебатів. Дискусія відбулася задля того, щоб учні мали можливість навчитися обґрунтовувати свою думку та формувати тези польською мовою, адже їм неодноразово доведеться робити це в різних життєвих ситуаціях. Основною метою було те, аби кожен з учасників усвідомив для себе всю серйозність вибору, який доведеться здійснити найближчим часом.

Мар'яна ЯКОБЧУК,
Українсько-польський союз імені Томаша Падури

Можливість висловитися в дискусії мали одинадзяті класники, що вивчають польську мову на заняттях, організованих УПС імені Томаша Падури. Основна теза, навколо якої за зразком оксфордських дебатів команди вели суперечки, звучала так: «Навчання в Польщі – це найкращий вибір для молодого українця».

Основним аргументом зі сторони пропозиції було те, що рівень навчання в Польщі вищий, ніж в Україні. Підтвердженням цього є більш практичний підхід до вивчення предметів, краще обладнані аудиторії та бібліотеки. Не оминули учасники дебатів також того факту, що в польських гуртожитках створено кращі умови для життя студентів, що дає можливість із комфортом виконувати домашні завдання та вчитися в позалекційний час. Важливими для абітурієнтів виявилися перспективи у працевлаштуванні. На думку представників пропозиції, як роботу за спеціальністю, так і додатковий підробіток на час навчання в Польщі знайти легше, ніж в Україні. Велике значення має розвинена система знижок для студентів у сусідній державі. Завершальним аргументом було те, що навчання в іншій країні – це завжди новий життєвий досвід і приготування до дорослого життя.

Не розгубилися й представники опозиції. Серед аргументів вони пред'явили фактор патріотизму, котрий, на їхню думку, проявляється якраз у тому, щоб залишатися на Батьківщині.

Nabór wniosków do XII edycji Programu «Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży» na rok 2017

Program skierowany jest do dzieci i młodzieży w wieku 12–18 lat. W ramach Programu możliwe jest dofinansowanie projektów obejmujących pobyt w Polsce grupy młodzieży ukraińskiej wraz z opiekunami.

O dofinansowanie mogą ubiegać się:
– organizacje pozarządowe,
– samorządowe instytucje kultury – z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania wniosków: **do dnia 14 kwietnia 2017 r.** włącznie (decyduje data stempla pocztowego).

Wnioski, wraz z wymaganymi załącznikami, należy przesłać pocztą na adres:

Narodowe Centrum Kultury
ul. Płocka 13
01-231 Warszawa

z dopiskiem na kopercie: Program Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży.
Wniosek należy przesłać w wersji papierowej i elektronicznej na płycie CD w formacie Word.
Szczegółowe informacje o zasadach Programu znajdują się na stronie www.nck.pl.

Студenci będą uczyć dzieci języka polskiego

W Łucku rozpoczęła się realizacja programu, w ramach którego dzieci przesiedleńców oraz dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym i wielodzietnych będą uczyć się języka polskiego.

W zeszłym roku studenci polonistyki prowadzili na Wydziale Filologii i Dziennikarstwa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki bezpłatne zajęcia z języka polskiego, przeważnie dla studentów oraz dla osób po studiach. W tym roku Wydział przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku zaoferował bezpłatne zajęcia dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym i wielodzietnych oraz dla przesiedleńców.

Według Wiktorii Matwijiw, nauczycielki ze szkoły «Ośrodek Oświaty i Wsparcia Socjalno-Pedagogicznego» w Kniakininku niedaleko Łucka, chęć nauki języka polskiego wyrazili przeważnie uczniowie 7–8 klasy. Pozostałych uczestników kursu zaangażowano dzięki wsparciu Fundacji Charytatywnej WSI – «Wektor Społecznej Inicjatywy».

Pierwsze zajęcia w obu grupach odbyły się 14 marca, od razu po spotkaniu organizacyjnym, w którym wzięli udział docent Katedry Filologii Słowiańskiej Julia Wasejko, dziekan Wydziału Filologii i Dziennikarstwa Jurij Hromyk, konsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku Marek Zapór oraz przedstawiciele Fundacji Charytatywnej WSI.

Jurij Hromyk powiedział, że na wydziale są realizowane również inne projekty społeczne. Wcześniej dla przesiedleńców z Krymu i Donbasu zorganizowano kurs języka ukraińskiego, a obecnie odbywają się spotkania, podczas których uczniom ostatnich klas szkół jest udzielana pomoc w przygotowaniu do matury.

Zajęcia z języka polskiego dla dzieci będą odbywały się dwa razy w tygodniu do czerwca. Julia Wasejko powiedziała, że do prowadzenia kursu zgłosiło się więcej studentów niż tego wymaga

sytuacja: «Oni rozumieją, że z jednej strony jest to dobra praktyka, z drugiej – dobra sprawa». Będą uczyć polskiego na zasadach wolontariatu.

W kwietniu planuje się rozpoczęcie zajęć z języka polskiego również w Wołyńskiej Obwodowej Bibliotece dla Dzieci.

Olga SZERSZEŃ
Foto: Iryna KANAHEJEWA

Студенти навчатимуть дітей польської мови

У Луцьку розпочалася реалізація соціальної освітньої програми з вивчення польської мови для дітей переселенців та дітей із малозабезпечених і багатодітних сімей.

За словами вчительки Княгининівської спеціалізованої школи-інтернату I–III ступенів «Центр освіти та соціально-педагогічної підтримки» Вікторії Матвійів, учні, переважно 7–8 класів, виявили неабиякий інтерес і бажання вивчати польську мову. Інших учасників курсу вдалося залучити за підтримки благодійного фонду «Вектор соціальної ініціативи» (BCI).

Перші заняття для набраних двох груп відбулися 14 березня 2017 р., відразу після організаційної зустрічі за участі, зокрема, доцента слов'янської філології Юлії Васейко, декана факультету Юрія Громика, віце-консула Генерального консульства РП у Луцьку Марєка Запура та представників фонду «BCI».

Юрій Громик розповів, що на факультеті реалізують й інші соціальні акції, зокрема проводили безкоштовні курси української мови для переселенців із Криму та Донбасу, а зараз відбувається цикл зустрічей для підготовки старшокласників до ЗНО.

Курси польської мови, у свою чергу, триватимуть до червня, діти відвідуватимуть заняття двічі на тиждень. Як зауважила Юлія Васейко, студентів, охочих викладати польську мову на волонтерських засадах, зголосилося навіть більше, ніж потрібно для проведення курсів, «адже вони розуміють, що з одного боку це чудова практика для них, а з іншого – добра справа».

У квітні також заплановано запровадити курси польської мови у Волинській обласній бібліотеці для дітей.

Ольга ШЕРШЕНЬ
Фото: Ірина КАНАГЕЄВА

W Tarnopolu obchodzili Dzień Kobiet У Тернополі відсвяткували День жінки

W niedzielę 12 marca w Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym Obwodu Tarnopolskiego panowała świąteczna atmosfera, pełna domowego ciepła. Piosenki, życzenia i wiersze, które w tym dniu zabrzmiały, skierowane były do kobiet.

Nauczycielka języka polskiego Marianna Seroka, reżyserka imprezy, zaczęła spotkanie od powitania, w którym zwróciła się do matek, babć, córek i wnuczek. Następnie wystąpił duet Tetiany Krywończak i Zofii Maruszczak, studentek Wyższej Szkoły Muzycznej. Zaprezentowały one interesujący występ muzyczny – wokalny dialog matki i córki. Z kolei Wiktor Wentura recytował wiersz o pięknie kobiet, a Natalia Izotowa wykonała utwór «Czarne oczy» przy akompaniamentie Natalii Maruszczak (fortepian) i Artema Kozyry (skrzypce).

Głównym wydarzeniem tej wiosennej imprezy stał się występ założonego we wrześniu 2016 r. chóru członków towarzystwa. Panie z chóru wystąpiły w barwnych, własnoręcznie uszytych strojach.

Wesołe piosenki o miłości, szczęśliwych podróżach i losach kobiet chór wykonał przy akompaniamentie Oksany (fortepian) i Artema Kozyry (skrzypce). Całą imprezę towarzyszyły polskie piosenki w wykonaniu rodzinnego duetu Wiktor Wentury (gitara) i jego córki Mariany (klawisz).

Pod koniec imprezy Piotr Fryz, prezes Polskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego Obwodu Tarnopolskiego, złożył kobietom życzenia.

W czasie koncertu wystąpił też specjalnie zaproszony artysta Wołodimir Kaśkiw z Terebow-

li, który grał na kilku ludowych instrumentach drewnianych.

Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe
Obwodu Tarnopolskiego
Foto: www.facebook.com/
Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe w Tarnopolu

12 березня, у прохолодний недільний день, у приміщенні Польського культурно-освітнього товариства Тернопільської області панувала святкова атмосфера, сповнена тепла й домашнього затишку. У цей день звучали пісні, привітання й поезії, присвячені жінкам.

вий музичний номер – вокальний діалог мами і дочки. Віктор Вентура, у свою чергу, прочитав вірш про жіночу красу, а Наталя Ізотова виконала «Чорні очі» під акомпанемент Наталії Марущак (фортепіано) й Артема Козири (скрипка).

Головною подією весняного свята став виступ створеного у вересні 2016 р. хору членів товариства. Хористи були вдягнені в барвисті власноручно пошиті костюми.

Веселі пісні про кохання, щасливі подорожі та жіночу долю хор виконав у супроводі Оксани (фортепіано) та Артема Козири (скрипка). Польські пісні у виконанні родинного дуету Віктора Вентури (гітара) і його доньки Мар'яни (клавіші) супроводжували майже все дійство.

На закінчення зі словами привітання до жінок звернувся голова Польського культурно-освітнього товариства Тернопільської області Петро Фриз.

Під час заходу виступив теж спеціально запрошений артист Володимир Каськів із Теребовлі, який грав на кількох народних дерев'яних інструментах.

Учителька польської мови Маріанна Серока, режисерка свята, розпочала дійство привітанням, у якому звернулася до матусь, бабусь, доньок та онучок. Потім виступив дует у складі Тетяни Кривончак і Софії Марущак, студенток музичного училища. Вони представили ціка-

Польське культурно-освітнє
товариство Тернопільської області
Foto: www.facebook.com/
Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe w Tarnopolu

Informacje Lubelskie

Od 25 sierpnia w siatce lotów lubelskiego lotniska pojawi się nowe połączenie Lublin–Kijów–Żuliany, dzięki bazie na terenie Portu Lotniczego Lublin, które otworzyły węgierskie linie Wizz Air. Loty będą odbywać się w poniedziałki i piątki. Atrakcyjna i kusząca jest cena przewoźnika – od 89 złotych w jedną stronę. Wizz Air zacznie też latać do Kijowa z Poznania. Połączenie Lublin–Kijów powinno ułatwić podróż między tymi miastami, zwłaszcza, że po Warszawie dla pasażerów z Ukrainy Lublin jest drugim celem podróży.

Od 21 marca działa system Lubelski Rower Miejski. W mieście jest 90 stacji automatycznych wypożyczalni, uzbrojonych w elektroniczny terminal zasilany ogniwem słonecznym. W stacjach jest 891 rowerów, które można wypożyczyć. Nie zmieniły się zasady korzystania z Lubelskiego Roweru Miejskiego. Wypożyczenie roweru wymaga posiadania aktywnego konta, które można założyć na stronie www.lubelskirower.pl. Konto jest aktywne, kiedy na nim jest co najmniej 10 złotych. Zasiłać konto można nie tylko wpłatami, ale i poprzez kartę płatniczą. Pieniądze nie będą pobierane, jeśli korzystamy z roweru 20 minut. Wypożyczenie roweru na czas od 21 do 60 minut kosztuje 1 złotych, druga godzina kosztuje 3 złote, a za trzecią godzinę i każdą następną zapłacić trzeba 4 złote. Od 1 marca system wypożyczania rowerów miejskich działa już w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu i Łodzi. Czas na Lublin.

Lublinian czekają utrudnienia w podróżowaniu pociągami do wielu miast w Polsce. Tory z Lublina do Warszawy zostaną zamknięte 1 czerwca i będą nieczynne do końca 2018 r. Planowana modernizacja linii kolejowej nr 7 na odcinku Lublin–Piława w przyszłości skróci podróż do Warszawy do 90 minut, lecz w czasie prac remontowych pasażerowie będą mieli utrudnienia i czas podróży do Warszawy wydłuży się do 3 godzin. Pociągi z Lublina do stolicy będą jeździły objazdem przez Łuków. Prace remontowe «siódemki» wpłyną na kursowanie pociągów z Lublina do Kielc, Krakowa, Katowic i Białegostoku. Czas podróży do Krakowa będzie wynosić od ponad 5 aż do 7 godzin (obecnie trwa 4 godziny) i co gorsza nie obędzie się bez przesiadek. Chcąc pojechać do Katowic musimy udać się do stolicy i tam przesiąść się do pociągu jadącego do Katowic. Nastąpi też zmiana czasu przejazdu z Lublina do Białegostoku – wydłuży się on do 5–6 godzin (obecnie 4,5), a nawet do 13,5 godzin. Nie jest to ostateczna wersja połączeń, może jeszcze ulec zmianie, ale utrudnienia w podróżowaniu pociągami z Lublina potrwać mogą nawet do 2020 r.

Politechnika Lubelska ma 10-letniego studenta, Kamila Wrońskiego, który ukończył pierwszy semestr studiów. W ubiegłym roku, Kamil miał zajęcia indywidualne na Politechnice Lubelskiej, a od października 2016 r. oficjalnie został studentem. Zadania powierzane przez wykładowców Kamil wykonuje wzorowo. Dzięki nauce na Politechnice, nie tylko zdobywa wiedzę, umiejętności, ale też posiadaną wiedzę porządkuje. Kamil Wroński ma też plany na przyszłość. Oczywiście jest kontynuacją nauki oraz uczestnictwo w dużym projekcie budowy samochodu elektrycznego. Marzeniem Kamila jest budowa teleportu, dzięki któremu będzie się można szybko przemieszczać.

W Lublinie Uniwersytet Przyrodniczy i Fabryka Cukierków «Pszczółka» podpisały umowę, która będzie miała wpływ na postawy proekologiczne młodzieży. Do realizacji projektu zaproszono szkoły, na terenie których staną we wskazanych miejscach hotele dla pszczoł, już pod koniec marca. W pszczelich hotelach zamieszka murarka ogrodowa, pszczoła bezpieczna, która ma zredukowane żądło. W szkołach odbędą się warsztaty, podczas których uczniowie dowiedzą się, dlaczego pszczoły i ich praca jest ważna dla ludzi i środowiska i nauczą się jak w prosty sposób wykonać hotel dla owadów dziko żyjących.

Do połowy kwietnia czterech sokolników z czterema ptakami drapieżnymi pilnują i uniemożliwiają założenie gniazd gawronom w Ogrodzie Saskim w Lublinie, założonym w 1837 r. przez inżyniera gubernialnego Feliksa Bieczyńskiego. Usługę odstraszania gawronów finansuje miasto. Praca sokolników przynosi efekty. W 2017 r. nie było już potrzeby zdejmowania gniazd, bo gawrony nie stworzyły w parku kolonii.

Teatr Stary w Lublinie 11 marca świętował piątą rocznicę działalności artystycznej. Od 2012 r. w Teatrze Starym miało miejsce 1,5 tys. wydarzeń artystycznych, wystąpiło 2 tys. artystów, gościło 200 tys. widzów. Na uroczystości obchodów piątej rocznicy Teatru Starego gwoździem programu była premiera filmu Bartka Wąsika «Kocham, Lublin, Szanuję». Największą wartością tego kina były relacje mówione, świetnie skadowane i zmontowane. W filmie Bartka Wąsika m.in. udział wzięli Hanna Wyszowska, babcia Bartka Wąsika i Adam Tomanek. Prezentowany film to też piękne kadry Lublina w czterech porach roku, Lublina współczesnego i istniejącego już tylko we wspomnieniach, ale zawsze z wędrującym księżycem, z tekstem «Poematu o mieście Lublinie» Józefa Czechowicza czytany przez Wisławę Szymborską.

Odeszła jedna z najbardziej charakterystycznych postaci lubelskiego środowiska kulturotwórczego i jedna z najbardziej zasłużonych dla miasta Lublina. 15 marca w wieku 90 lat zmarł Stanisław Leszczyński, założyciel i wieloletni dyrektor Zespołu Tańca Ludowego UMCS. Za wybitne zasługi w propagowaniu polskiej kultury i osiągnięcia w działalności artystycznej i społecznej w 2003 r. został odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Stanisław Leszczyński był też uhonorowany m.in. Srebrnym Krzyżem Orderu Viruti Militari, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Zasłużony dla Kultury Gloria Artis. W listopadzie ubiegłego roku w Centrum Spotkań Kultur odbył się benefis z okazji 90 rocznicy urodzin Stanisława Leszczyńskiego i 70-lecia pracy artystycznej.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

Iz 25 serpnia u rozkładzie pólnotiv lublinskogo aeroportu na bazi, vidkrytij ugorskoju kompanieju «Wizz Air», z'javitsja nowe spoluchennja – Lyubljin–Kijiv (Juljani). Pólnoti vidbuvatymutsja v ponediľki ta p'jatti. Privabliwioju e cina pereviznika – vid 89 zlotich za kwitok. «Wizz Air» takoz rozpoczne litati do Kijewa z Poznani. Spoluchennja Lyubljin–Kijiv poklikane polegshiti podorozh mizh cimi mistami. Osobliwio ce wazliwio z ogľadu na te, szo piślia Varšawi Lyubljin e drugim mistom za kilykistio pasazhiriv z Ukraїni.

Iz 21 berезня diє sistema «Lyublinskij mis'kij welosiped». U misti e 90 awtomatichnih stancij prokatu, osnashчени електронними терміналами, які живляться від сонячних батарей. U punktah weloprokatu možna arenduwati 891 welosiped. Ne zmīniliśia pravila koristuwannja sistemoju. Szob arenduwati welosiped, potribno mati dijsnij rachunek, jakij možna vidkryti na Internet-storinici www.lubelskirower.pl. Rachunek dijsnij, jakzo na njomu e szoha 6 10 zlotich. Popownuwati jogo možna ne til'ki gotiwkoju, ale i szerez kartku. Grośi ne znimatymutsja, jakzo koristuwatися welosipedom 20 xw. Wartisť arendi welosipeda na 21–60 xw. stanowit' 1 zlotij, cina drugoї godini prokatu skladaє 3 zlotich, a tret'joї ta kožnoї nastupnoї – 4 zlotich. Iz 1 berезня sistema mis'kij weloprokativ diє wže u Varšawi, Krakowi, Wroclawi, Poznani ta Łodzi.

Lyubljiniani zitknutsja iz trudnošami pid čas podorozhi potjagami Pólščeju. Zaliznične spoluchennja z Lyublina do Varšawi ne dijatime z 1 szervnja 2017 r. do kінця 2018 r. Zaplanowana modernizacija zalizničnoї linii № 7 na wіdrіzku Lyubljin–Piława w majbutnjomu skorotit' trivalisť podorozhi do Varšawi do 90 xw., odnak pid čas remontnih robіt čas poїzdki do Varšawi zbіlśitsja do 3 god. Potjagi z Lyublina do stolicі ixtimut' w obіzdz szerez Łukiv. Remontni roboti linii № 7 wplinit' na kursuwannja potjagiv iz Lyublina do Kelyce, Krakowa, Katowice i Bіłostoka. Čas podorozhi do Krakowa stanowitime wid 5 do 7 god. (nini 4 god.), i, szo najgіrše, ne obіdetsja bez peresadok. Szob doїxati do Katowice, potribno bude diśtatися Varšawi i tam peresіsti na potjag do Katowice. Do 5–6 god. (nini 4,5 god.), a dejakimi potjagami naviť do 13,5 god. zbіlśitsja trivalisť podorozhi z Lyublina do Bіłostoka. Če ne ostatoczna wersija spoluchennja, wona szhe moze zmīnuватися, odnak ti, xto mandruє potjagami z Lyublina, widčuwatymut' trudnośi naviť do 2020 r.

Desjatiřičnij student Lyublinskoi polіtexniki Kamіľ Wronський zakінčiv peršij semestr nawčannja. W minulomu roci Kamіľ maw indiwіdualni zanjattja u cjomu wnz, a z szovtnja 2016 r. ofiцijno staw studentom. Zawdannja wid wıkladawčiv Kamіľ wikonuє na wіdmіnno. U Lyublinskij polіtexnici він ne til'ki zdobuwaє znannja, a i wčit'sja wporjadkowuvati iх. Kamіľ Wronський takoz maє plani na majbutne. Zwyczajno, ce prodowžennja nawčannja w Lyublinskij polіtexnici, a takoz učasť u welikomu proekti z budivnictwa електричного автомобіля. Okрім cjoго, Kamіľ mріє sporuditi telepört, zawdjaki jakomu možna bude szwidko peresuwatися.

Природничий університет у Любліні й кондитерська фабрика «Pszczółka» (укр. «Бджілка») уклали договір, покликаний вплинути на ставлення молоді до екології. До участі в реалізації проекту запросили школи, на території яких уже наприкінці березня у визначених місцях встановлять готелі для осмії рудої. Це вид безпечної бджоли, яка має редуковане жало. У школах пройдуть майстер-класи, під час яких учні довідаються, навіщо потрібні бджоли та чому їхня праця важлива для людей і навколишнього середовища, а також навчатися створювати готелі для диких комах.

До середини квітня чотири сокольники разом із чотирма хижими птахами пильнуватимуть і унеможливлуватимуть облаштування гнізд гракам у Саксонському саду в Любліні, заснованому в 1837 р. губернським інженером Феліксом Бечинським. Послугу з відлякування граків фінансує місто. Робота соколників приносить результати. У 2017 р. вже не було потреби знімати гнізда, бо граки не створили в парку колонії.

Старий театр у Любліні 11 березня святкував п'яту річницю мистецької діяльності. З 2012 р. там відбулися 1,5 тис. мистецьких заходів, виступили 2 тис. митців, побували 200 тис. глядачів. Під час відзначення п'ятої річниці Старого театру одним із найцікавіших пунктів програми стала прем'єра фільму Бартека Вонсіка «Люблю, Люблін, поважаю». Найбільше значення в цій стрічці мали спогади про місто його старожилів, чудово зняті та змонтовані. У фільмі Бартека Вонсіка взяли участь, зокрема, його бабуса, Ханна Вишковська, й Адам Томанек. Картина містить також кадри Любліна впродовж чотирьох пір року, Любліна сучасного та такого, що існує вже тільки в спогадах, однак завжди з місяцем, що подорожує, та з текстом «Поєми про місто Люблін» Юзефа Чеховича, прочитаним Віславою Шимборською.

Відійшла у вічність одна з найбільш характерних і заслужених постатей люблінського культурного середовища. 15 березня у 90-річному віці помер засновник і багаторічний директор Ансамблю народного танцю Університету Марії Кюрі-Скловської Станіслав Лещинський. За видатні заслуги в пропагуванні польської культури та досягнення в мистецькій і громадській діяльності у 2003 р. його відзначили Великим хрестом ордена «Відродження Польщі». Станіслава Лещинського також нагородили Срібним хрестом ордена «Virtuti Militari», Партизанським хрестом, медаллю «Gloria Artis» зі званням «Заслужений діяч культури». У листопаді минулого року в Центрі зустрічей культур відбувся бенедіс із нагоди 90-річчя народження Станіслава Лещинського та 70-річчя його творчої діяльності.

Адам ТОМАНЕК

NATO zwiększa wydatki na obronność

W 2016 r. europejskie kraje NATO i Kanada zwiększyły wydatki na obronność o 3,8 proc., co daje kwotę 10 mld euro – wynika z rocznego raportu sekretarza generalnego Sojuszu Jensa Stoltenberga. Wydają jednak na ten cel dużo mniej niż założone 2 proc. PKB.

Według opublikowanego raportu zobowiązanie do przeznaczania co najmniej 2 proc. PKB na obronność spełniało w 2016 r. tylko pięć krajów Sojuszu: Stany Zjednoczone (3,61 proc.), Grecja (2,36 proc.), Estonia (2,18 proc.), Wielka Brytania (2,17 proc.) i Polska (2,01 proc.).

Rzeczpospolita

NATO zбільшує витрати на обороноздатність

«У 2016 р. європейські країни-члени НАТО і Канада збільшили витрати на обороноздатність на 3,8 %, тобто на 10 млрд євро», – йдеться в річному звіті Генерального секретаря Альянсу Єнса Столтенберга. Щоправда, ці країни в основному витрачають на оборону набагато менше від запланованих 2 % ВВП.

Згідно з опублікованим звітом, зобов'язання виділяти щонайменше 2 % ВВП на обороноздатність у 2016 р. виконали тільки п'ять країн Альянсу: Сполучені Штати Америки (3,61 %), Греція (2,36 %), Естонія (2,18 %), Велика Британія (2,17 %) та Польща (2,01 %).

Rzeczpospolita

MSZ Rosji: nie będziemy informować NATO o planowanych manewrach

Rosja na razie nie jest gotowa do informowania NATO o planowanych manewrach, bowiem proces odnawiania stosunków nie jest dość zaawansowany – oświadczył przedstawiciel MSZ Rosji Andriej Kielin. Jak dodał, strony powinny współpracować w ramach Rady NATO–Rosja.

«Na razie nie jesteśmy w odnawianiu naszych stosunków wystarczająco zaawansowani, by decydować się na takie kroki jak perspektywiczne wyjaśnianie podobnych sytuacji» – powiedział Kielin. Skomentował w ten sposób słowa sekretarza generalnego NATO Jensa Stoltenberga na temat informowania NATO o planowanych przez Rosję ćwiczeniach wojskowych Zapad–2017.

Kielin podkreślił, że w bieżącym roku należy pracować nad zwołaniem posiedzeń Rady NATO–Rosja. «Sądzę, że kolejne posiedzenie rady zostanie zwołane w najbliższym czasie. Zobaczmy, jakie będą nastroje w nowym roku i biorąc to pod uwagę, będziemy potem rozwijać dalsze prace na linii Rady NATO–Rosja» – oznajmił przedstawiciel MSZ.

Stoltenberg powiedział, że Sojusz «doceniłby» zaproszenie ze strony Rosji do obserwowania manewrów Zapad–2017, które planuje ona przeprowadzić we wrześniu na Białorusi. Dodał, że NATO chciałoby otrzymać o nich bliższe informacje. Podkreślił, że Rosja otrzymać zaproszenie na 10 ćwiczeń Sojuszu.

O zamiarze przeprowadzenia ćwiczeń Zapad–2017 Rosja poinformowała we wrześniu 2016 r., ale nie ujawniła, ilu żołnierzy ma w nich wziąć udział.

www.rp.pl

Rosійське МЗС: «Ми не повідомлятимемо НАТО про планові маневри»

«Росія поки не готова інформувати НАТО про заплановані маневри, оскільки процес відновлення стосунків недостатньо активний», – про це заявив представник МЗС Росії Андрій Келін. Він додав, що сторони повинні співпрацювати в рамках Ради НАТО–Росія.

«Ми поки недостатньо просунулися у відновленні наших стосунків, щоб піти на такі кроки, як перспективне з'ясування подібних ситуацій», – сказав Келін. Так він прокоментував слова Генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга щодо інформування НАТО про заплановані Росією військові навчання «Запад–2017».

Келін підкреслив, що в поточному році потрібно працювати над проведенням засідань Ради НАТО–Росія. «Я думаю, що наступне засідання ради скличуть найближчим часом. Ми подивимося, яким буде наш настрій у новому році та, взявши це до уваги, розвиватимемо подальшу роботу на лінії Ради НАТО–Росія», – заявив представник МЗС.

Столтенберг сказав, що Альянс «належно оцінив би» запрошення Росії спостерігати за маневрами «Запад–2017», які вона планує провести у вересні в Білорусі. Він додав, що НАТО хотіло б отримувати детальнішу інформацію про них. Він підкреслив, що Росія одержала запрошення на 10 навчань Альянсу.

Про намір проведення навчання «Запад–2017» Росія повідомила у вересні 2016 р., але не поінформувала про те, скільки солдатів візьмуть у них участь.

www.rp.pl

Obecność NATO równie ważna jak wzmocniona polska armia

– Dla Polski obecność NATO w naszej ojczyźnie jest symbolem naszego bezpieczeństwa w równym stopniu jak wzmocniona, zwiększona i zmodernizowana armia polska – powiedział minister obrony narodowej Antoni Macierewicz.

Szef Ministerstwa Obrony Narodowej Antoni Macierewicz spotkał się z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego i zagranicznymi generałami z okazji 18. rocznicy wstąpienia Polski do NATO.

Zwrócił przy tym uwagę, że rosną wyzwania związane z zagrożeniami, a «historia wbrew pozorom nie skończyła się, a może nawet przyspieszyła». Stwierdził, że NATO jest zjednoczone w

2017 | NATO SCOPE

przekonaniu, że bezpieczeństwo, wolność i niepodległość nie mają ceny.

Macierewicz wskazał, że rok 2016 jest pierwszym, kiedy wojska NATO są obecne w Polsce, a fakt obecności Polski w sojuszu politycznym «przyjął swoją materializację wojskową».

– Zapewne, gdyby była większa świadomość zagrożenia ze wschodu, nie doszłoby do wielu tragedii, które później stały się udziałem Europy i świata – ocenił.

Informacyjna Agencja Radiowa

Prисутність НАТО так само важлива, як і зміцнена польська армія

«Для Польщі присутність НАТО – це такий самий символ безпеки, як і зміцнена, розширена й модернізована польська армія», – сказав міністр національної оборони Антоній Мацєревич.

Керівник Міністерства національної оборони Антоній Мацєревич зустрівся з представниками дипломатичного корпусу та закордонними генералами з нагоди 18-річчя вступу Польщі до НАТО.

При цьому він звернув увагу на те, що зростають виклики, пов'язані із загрозами, а «історія, як не прикро, не завершилася, а, можливо, навіть пришвидшилася». Він заявив, що члени НАТО однастайні в тому, що безпека, свобода і незалежність не мають ціни.

Мацєревич зазначив, що 2016-й – це перший рік, коли війська НАТО наявні в Польщі, а факт присутності в політичному союзі «матеріалізувався у військовому плані».

«Можливо, якби було більше усвідомлення загрози зі сходу, то не трапилося би так багато трагедій, які пізніше мали місце у Європі та світі», – зазначив він.

Informacyjna Agencja Radiowa

Rosja ostrzega przed armią Kosowa

Ogłoszone przez władze w Prisztinie plany przekształcenia Kosowskich Sił Bezpieczeństwa (FSK) w regularną armię to krok nieodpowiedzialny i zagrażający stabilności na Bałkanach – oświadczyła rzeczniczka MSZ Rosji Maria Zacharowa.

Rzeczniczka MSZ oceniła, że plany te są sprzeczne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ z 2008 r. mówiącą o obecności militarnej w Kosowie «wyłącznie sił (międzynarodowych) dla Kosowa na podstawie mandatu RB ONZ».

NATO i USA ostrzegły władze Kosowa, że ograniczą współpracę z FSK, jeśli plany przekształcenia tych sił regularną armię będą realizowane bez wymaganych zmian w konstytucji Kosowa.

W regionie, który proklamował niepodległość od Serbii w 2008 r., stacjonują od 1999 r. międzynarodowe siły KFOR, dowodzone przez NATO i liczące obecnie ok. 4,5 tys. żołnierzy.

PAP

Rosія застерігає від армії Косова

«Оголошені владою в Приштині плани щодо реформування Косовських сил безпеки (FSK) в регулярну армію – це безвідповідальний крок, що загрожує стабільності на Балканах», – заявила прес-секретар МЗС Росії Марія Захарова.

Речниця МЗС оцінила, що ці плани суперечать резолюції Ради Безпеки ООН від 2008 р., у якій йшлося про військову присутність у Косові «виключно сил (міжнародних) для Косова на підставі мандату РБ ООН».

NATO і США попередили владу Косова, що обмежать співпрацю з FSK, якщо плани реформування цих сил у регулярну армію виконають без необхідних змін у Конституції Косова.

У регіоні, в якому у 2008 р. проголосили незалежність від Сербії, з 1999 р. перебувають міжнародні сили KFOR, керувані НАТО, і до їхнього складу входять близько 4,5 тис. солдатів.

PAP

Wiceszef MON: Były cyberataki na miejscowości goszczące żołnierzy USA

Kilka polskich miejscowości, które goszczą żołnierzy amerykańskich w ramach operacji NATO, było w styczniu obiektem cyberataków – powiedział agencji Reutera wiceminister obrony narodowej Tomasz Szatkowski.

Wskazał, że podkreśla to potrzebę znacznego zwiększenia przez Polskę nakładów na cyberobronę.

«Wciąż obserwujemy wielką destrukcyjną działalność cybernetyczną i informacyjną pewnych krajów. Ten proces się nasila» – cytuje Reuters Szatkowskiego.

Agencja odnotowuje, że wiceminister odmówił sprecyzowania, kto stoi za tymi atakami, ale powiedział, że obejmują one prorosyjskie treści. Oświadczył, że «jest dla nas jasne, kto jest autorem i kto inspirowuje takie działania». Dodał,

że celem tych ataków jest tworzenie negatywnego wizerunku sojuszników Polski i «prezentowanie rosyjskiej wersji konfliktu na wschodniej Ukrainie».

Interia.pl

На населені пункти, де розміщувалися війська США, здійснювали кібератаки

«Кілька польських населених пунктів, які прийняли американських солдатів у рамках операції НАТО, в січні стали об'єктами кібератак», – повідомив агентству «Reuters» заступник міністра національної оборони Томаш Шатковський.

Він зазначив, що це свідчить про необхідність значного збільшення інвестицій на кібероборону Польщі.

«Ми постійно спостерігаємо велику руйнівну кібернетичну та інформаційну діяльність у деяких країнах. Цей процес набирає обертів», – цитує Шатковського «Reuters».

Агентство відзначає, що заступник міністра відмовився уточнити, хто стоїть за атаками, але сказав, що вони мають проросійський характер. Він заявив: «Нам зрозуміло, хто автор і хто надихає на ці дії». Також додав, що мета цих атак – створення негативного образу союзників Польщі та «представлення російської версії конфлікту на сході України».

Interia.pl

18. rocznica wejścia Polski do NATO

12 marca 1999 r. w mieście Independence (Missouri) w Stanach Zjednoczonych minister spraw zagranicznych Bronisław Geremek przekazał amerykańskiej sekretarz stanu Madeleine Albright dokument ratyfikacyjny Traktatu Północnoatlantyckiego. Wraz z naszym krajem do Paktu zostały wówczas przyjęte Czechy i Węgry.

Madeleine Albright powiedziała, że ten dzień jest dla Sojuszu i krajów Europy prawdziwym świętem. – Dziś potwierdzamy naszym działaniem, że kraje Króla Stefana i kardynała Mindszentygo, Karola IV i Václava Havla, Kopernika i papieża Jana Pawła II należą w pełni i nieodwracalnie do atlantyckiej wspólnoty dla pokoju – mówiła wtedy.

W przeddzień przyjęcia Polski do NATO ówczesny szef rządu Jerzy Buzek, w obecności wszystkich premierów sprawujących tę funkcję po 1989 r., oficjalnie ogłosił, że Polska staje się członkiem Paktu Północnoatlantyckiego.

Droga Polski do NATO zaczęła się jednak dużo wcześniej, gdy w 1990 r. nasz kraj nawiązał stosunki dyplomatyczne z Sojuszem. Po dziewięciu latach, na początku 1999 r., ustawę o ratyfikacji Traktatu Północnoatlantyckiego przyjął polski parlament a następnie – 26 lutego 1999 r. – ówczesny prezydent Aleksander Kwaśniewski podpisał akt przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do NATO.

Polskie Radio dla Zagranicy

18-та річниця вступу Польщі до НАТО

12 березня 1999 р. в Індепенденсі (штат Міссурі, США) міністр закордонних справ Броніслав Геремек передав американському держсекретарю Мадлен Олбрайт документ про ратифікацію Північноатлантичного договору. Разом із Польщею до Альянсу тоді прийняли Чехію та Угорщину.

Мадлен Олбрайт сказала, що цей день є для Альянсу та країн Європи справжнім святом. «Сьогодні своїми діями ми підтверджуємо, що країни короля Стефана і кардинала Міндсенті, Карла IV і Вацлава Гавела, Коперника і Папи Римського Яна Павла II увійшли до Євroatлантичного співтовариства задля забезпечення миру».

Напередодні прийняття Польщі до НАТО тодішній глава уряду Єжи Бузек у присутності всіх прем'єрів, які були на цій посаді після 1989 р., офіційно оголосив, що Польща стане членом Північноатлантичного альянсу.

Шлях Польщі до НАТО розпочався набагато раніше, коли в 1990 р. зародились дипломатичні відносини з Альянсом. Дев'ять років потому, на початку 1999 р., польський парламент прийняв закон про ратифікацію Північноатлантичного договору, а потім, 26 лютого 1999 р., тодішній президент Олександр Квасневський підписав Акт приєднання Польщі до НАТО.

Polskie Radio dla Zagranicy

Litwa: siły Sojuszu powinny zostać przemieszczone na flankę wschodnią

NATO powinno przenieść swoje sztaby dowództwa bliżej wschodniej granicy Sojuszu – taką opinię wyraziła prezydent Litwy. Dalia Grybauskaitė spotkała się w Wilnie z dowódcą wojsk NATO w Europie generałem Curtisem Scaparrottim.

Zdaniem litewskiej prezydent, państwa bałtyckie potrzebują też regionalnej obrony powietrznej i działań, które zapobiegłyby możliwej militarnej izolacji Litwy, Łotwy i Estonii.

TVN24

Литва: «Сили Альянсу повинні перемістити на східний фланг»

«НАТО повинне перенести свої штаби командування ближче до східного кордону Альянсу», – таку думку висловила президент Литви. Дalia Грибаускайте у Вільнюсі зустрілася з командувачем військ НАТО у Європі, генералом Кертісом Скапарротті.

На думку президента Литви, держави Прибалтики також потребують регіональної протиповітряної оборони і дій, які запобігли б можливій військовій ізоляції Литви, Латвії та Естонії.

TVN24

PRASA // РОБОТА

Вакансії у Луцькому міському центрі зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Агент торговельний	8 000	Залучення нових клієнтів, пошук та відвідування торгових точок, робота по дебіторській заборгованості
Агент торговельний	4 000	Продаж кондитерських виробів, розширення клієнтської бази, контроль замовлень, розширення асортиментного ряду продукції
Адміністратор (гос-подар) залу	3 200	Забезпечує роботу з ефективного і культурного обслуговування відвідувачів, створює для них комфортні умови. Здійснює контроль обслуговуючих процесів у кафе. Контроль за роботою персоналу
Арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	5 000	Робота на будівництві (в'язання каркасів, проведення бетонувальних робіт)
Бармен	3 200	Зустрічати гостей, знайомити їх з асортиментом і рецептурою напоїв, отримувати замовлення, готувати напої та закуски, сервірувати їх
Бармен	3 200	Обслуговування клієнтів кафе, розрахунок з клієнтами
Бармен	3 200	Розлив та продаж пива, супутніх товарів, обслуговування клієнтів в залі, ведення каси та залишків товару, прибирання
Бухгалтер	4 000	Ведення бухгалтерського обліку відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», знання обліку зовнішньоекономічної діяльності (імпорт/експорт)
Бухгалтер	3 500	Ведення бухгалтерського обліку та податкової звітності, нарахування заробітної плати, знання 1С бухгалтерії
Бухгалтер	4 000	Ведення бухгалтерського обліку, знання бухгалтерського законодавства, здача звітів
Бухгалтер	3 500	Ведення бухгалтерського та податкового обліку (матеріали), володіння програмою 1С бухгалтерія 8, 7 версії (будівництво будівель)
Бухгалтер	4 000	Нарахування заробітної плати
Бухгалтер	3 500	Нарахування заробітної плати, подання звітності. Знання 1С бухгалтерії
Бухгалтер	4 000	Облік і ведення основних засобів, заняня 1С
Бухгалтер	3 200	Провідний бухгалтер відділу бухгалтерського обліку луцького міського центру зайнятості, забезпечення ведення бухгалтерського обліку
Бухгалтер (з дипломом спеціаліста)	4 170	Ведення кредитних спав, кредитні портфелі, звіти на керівні організації, робота з казначейством
Вальцювальник гумових сумішей	4 000	Виготовлення гумових сумішей на гумозмішувальному обладнанні
Вантажник	3 200	Відвантаження готової продукції, розвантаження муки
Вантажник	3 200	Завантаження та розвантаження автомобілів (будівельні матеріали)
Вантажник	3 200	Завантажування готової сировини
Вантажник	3 200	Проведення навантажувально-розвантажувальних робіт вантажопідіймністю до 60 кг
Вантажник	3 500	Розвантаження та завантаження товару
Вантажник	3 200	Сортування вторсировини, завантажувально-розвантажувальні роботи
Верстатник дерево-обробних верстатів	4 000	Виконувати роботи відповідно до замовлень, проводоти розкрій та кромкування дсп, двп, осб, фанери, стільниці, врізати мийки, фурнітуру у двері, виготовляти меблі для внутрішніх потреб
Верстатник широко-го профілю	4 971	Обслуговування універсальних станків
Взуттьовик з ремонту взуття	3 200	Ремонт, фарбування, чистка взуття
Виробник харчових напівфабрикатів	3 200	Виготовлення харчових напівфабрикатів
Водій автотранспортних засобів	8 000	Вантажні перевезення по Україні та за кордоном автомобілями без причепа. Дотримання правил дорожнього руху, відповідати за справність транспортного засобу

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Водій автотранспортних засобів	4 400	Виконує перегін автотранспортних засобів до споживача
Водій автотранспортних засобів	3 200	Водій автотранспортних засобів на фуру 20 т з причепом, поїздки за кордон, наявність закордонного паспорту
Водій автотранспортних засобів	3 400	Водій вантажного автомобіля ман, внутрішнє перевезення та доставка власної продукції до покупців по області, утримання автомобіля в належному технічному стані, дотримання правил руху
Водій автотранспортних засобів	3 200	Водій швидкої медичної допомоги, графік роботи змінний, дотримання правил техніки безпеки руху та утримання автомобіля в належному технічному стані
Водій автотранспортних засобів	3 200	Доставка меблів до замовників, можлива допомога в зборці меблів
Водій автотранспортних засобів	4 400	Знання будови та вміння використовувати пожежний спецавтомобіль за призначенням, вміння використовувати первинні засоби пожежогасіння та знання дії систем автоматичного пожежогасіння
Водій автотранспортних засобів	4 300	Керування автомобілем газель, за сумісництвом виконання обов'язків слюсаря аварійно-вбудовних робіт
Водій автотранспортних засобів	3 200	Керувати автомобілями камаз, маз, автовішка
Водій автотранспортних засобів	4 000	Перевезення вантажів по Україні. Автомобіль марки мап (вантажопідйомність 22 т)
Водій автотранспортних засобів	3 500	Перевезення готової продукції
Водій автотранспортних засобів	8 000	Перевезення і доставка товарів на вантажному автомобілі daf (загальна вага 12 т), поїздки за кордон
Водій автотранспортних засобів	6 000	Перевезення пасажирів до місця роботи та в зворотньому напрямку
Водій автотранспортних засобів	4 457	Перевезення поштових відправлень, матеріально-відповідальна особа
Водій автотранспортних засобів	3 200	Перевезення штатних працівників до місця призначення по місту та області
Водій автотранспортних засобів	3 500	Робота на автомобілі вольво (бензовоз), перевезення по Україні
Водій автотранспортних засобів	3 500	Роботи по ремонту доріг, підвезення дорожніх матеріалів (пісок, щебінь) автомобілем МАЗ
Водій автотранспортних засобів	4 000	Розвезення хлібобулочних виробів по місту та області
Водій навантажувача	3 200	Розвантаження та навантаження автомобілів з макулатурою. Експлуатація автонавантажувача типу «балканкар»
Водій транспортно-прибиральної машини	3 200	Оператор прибирально-підмітальної машини, керувати прибирально-підмітальною машиною
Головний бухгалтер	4 300	Ведення бухгалтерського та податкового обліку, подання звітності
Головний інженер	10 000	Керування діяльністю технічних служб підприємства в сфері вводу в експлуатацію та сервісне обслуговування електромереж на напругу 0,4-110 кв
Головний інженер проекту	8 000	Проектування об'єктів, організація роботи підприємства
Двірник	1 600	Прибирання прилеглої території
Двірник	1 600	Прибирання території та косіння газонів газонокосилкою
Державний реєстратор	7 500	Здійснює державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, організовує видачу суб'єктам господарювання документів дозвоільного характеру
Диспетчер	3 200	Приймання замовлень від пасажирів та віддача їх по рації водіям радіо таксі
Дорожній робітник	5 000	Ремонт дорожнього полотна
Дорожній робітник	3 500	Ямковий ремонт дорожнього покриття, виконання робіт при експлуатаційному утриманні автомобільних доріг
Друкар офсетного плоского друкування	3 600	Робота у поліграфічному видавництві, виконання офсетного друку на офсетних, листових машинах (heidelberg)
Електрик дільниці	3 200	Ремонт і обслуговування електрообладнання

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Електрик дільниці	3 210	Ремонт і обслуговування електрообладнання
Електрик цеху	3 400	Наявність допуску для роботи під напругою на виробництві та в цехах, дотримання техніки безпеки
Електрогазоварник	4 000	Виконання поточних ремонтних робіт із зварювання
Електрогазоварник	3 200	Зварювання металоконструкції на напівавтоматичних машинах та ручне зварювання, допуск до робіт
Електрогазоварник	5 000	Проведення зварювальних робіт ручного зварювання
Електрогазоварник	4 500	Проведення зварювальних робіт у процесі здійснення ремонту автотранспортних засобів (автобусного парку підприємства)
Електрозварник ручного зварювання	3 200	Робота з полуавтоматом, виготовлення металевих конструкцій
Електромеханік	3 500	Обслуговування, ремонт та усунення несправностей електричних приладів в авто
Електромонтажник-налагоджувальник	3 500	Встановлення домофонів, обслуговування домофонних систем
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 200	Виконання окремих робіт з ремонту та обслуговування електроустаткування
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 200	Електромонтер, дрібний ремонт електроприладів
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	4 000	Обслуговування електроустаткування і електропроводки, виявлення та усунення несправностей та пошкоджень, утримання електроустаткування у робочому стані
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	4 500	Обслуговування картонно-паперових машин
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	4 416	Обслуговування мереж вуличного освітлення міста
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	4 000	Обслуговування та ремонт електроустаткування, знання електричних схем, електричного устаткування, вміння читати схеми, робота на будівельних майданчиках
Закрійник	5 000	Виконання економічної розкладки лекал на тканині, розкрій різних типів тканини
Закрійник	3 300	Виконання економічної розкладки лекал на тканині, розкрій різних типів тканини
Закрійник	3 500	Виконання обов'язків закрійника у масовому виробництві, розкрій полотен у настилі по наданих лекалах
Закрійник-різальник	4 000	Робота із вирізанням деталей крою по лекалам на розкрійній машині
Заступник директора	8 000	Заступник директора із стратегічного розвитку, розвиток мережі в Україні та за кордоном, стратегічне планування, інвестиційне планування та впровадження стандартів
Заступник директора	3 200	Заступник завідувача з обов'язками оцінювача. Оцінка предметів застави, консультування і надання фінансових послуг
Інженер з інвентаризації нерухомого майна	7 000	Виготовлення технічних паспортів на нерухомість, відмінне знання нормативно-правових актів, виїзд на заміри
Інженер з ремонту	3 200	Проведення механічного ремонту (модульно), перепрограмування, ремонт мобільних телефонів і планшетів
Інженер-землевпорядник	3 320	Розробка проектів відведення, рекультивації земель, грошової оцінки земель, схеми землеустрою
Інженер-конструктор	7 000	Розробка та написання креслень, вміння читати креслення у відповідності до ЄСКД та РЗІА, знання програм

Крім того, є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

Рamiętajmy o Agnieszce Osieckiej

Пам'ятаймо про Агнешку Осецьку

«... A mnie wspominać wdzięcznie, że mało tak się śniłam, a przecież byłam, no przecież byłam...» Czy Agnieszka Osiecka tworząc ten tekst wyobrażała sobie jak to będzie w jej «zielonym niebie»?

«...А мене із вдячністю згадуй, що так мало снилася, і все ж я була, ну, все ж я була...» Чи, пишучи цей текст, Агнешка Осецька уявляла собі, як то буде в її «зеленому небі»?

W tym roku, 7 marca minęło 20 lat od śmierci Agnieszki Osieckiej – poetki, dziennikarki, autorki spektakli telewizyjnych i teatralnych, a także twórczyni około dwóch tysięcy tekstów piosenek.

Jej piosenki śpiewali i śpiewają najwięksi polscy artyści m.in. Maryla Rodowicz, Edyta Geppert, Lucja Prus, Magda Umer, Seweryn Krajewski. Wiersze-piosenki Osieckiej wrosły w samo serce i nie wyobrażamy sobie polskiej kultury muzycznej bez kultowych tekstów typu: «Na zakręcie», «Niech żyje bal» czy «Nie żałuję». Dla każdego, słowa jej utworów znaczą zupełnie co innego, w zależności od uczuć, które targają sercem i umysłem.

Ciągle w podróży – dosłownie i w przenośni – zatrzymywała się na chwilę, by zniknąć «... na peryferiach rzeczywistości. Miała talent do wyławiania ludzi na życiowych zakrętach. Kochała i porzucała, choć często i ją porzucano. Pełna nieodwzajemnionej miłości rozdawała czułość w piosenkach, które są śpiewaną kroniką naszej współczesnej historii» (Ula Ryciak).

Agnieszka Osiecka była zjawiskiem wyjątkowym w tamtych siermiężnych, komunistycznych i szarych czasach PRL-u. Należała do pokolenia Hłaski, Cybulskiego i Kobieli – ludzi, którzy byli

jej przyjaciółmi lub kolegami. Kiedy odchodzili, a odchodzili zbyt młodo, pisała: «czuję się bez nich bardzo samotna». Mówiono o niej, że taka osoba jak ona zdarza się tak rzadko, jak kometa. Jej niezwykła wrażliwość stała się fundamentem jej poetyckiego talentu. Potrafiła, jak rzadko kto, czerpać natchnienie z życia, od ludzi. Nigdy nie uważała się za wielką artystkę. Mówiła o sobie z lekką ironią: poetessa. Ale to jej teksty znają, śpiewają i cytują wszyscy. Słowa napisane przez nią do drugiego człowieka: «Ty widzisz krzesło, ławkę, stół, a ja – rozdartę drzewo» pokazują, że sama miała rozdartą duszę.

Była – tu i teraz, w swoim prawdziwym życiu i nadal jest tu i teraz, dzięki swoim utworom wolna – w «zielonym niebie». Kiedy jest źle na duszy, warto posłuchać sobie Osiecką w wykonaniu Maryli Rodowicz («Niech żyje bal! / Bo to życie to bal jest nad bale! / Niech żyje bal! / Drugi raz nie zaproszą nas wcale!») i uświadomić sobie, że życie, które dano nam tu przeżyć, jest tylko jedno – «nie grają na bis, chociaż żal».

Jadwiga DEMCZUK,
nauczycielka skierowana do Łucka przez ORPEG

У цьому році, 7 березня, минуло 20 років із дня смерті Агнешки Осецької – поетеси, журналістки, авторки телевізійних і театральних спектаклів, а також близько двох тисяч текстів пісень.

Її пісні співали і нині співають найвідоміші польські артисти, такі, як Марія Родович, Едита Гепперт, Луція Прус, Магда Умер, Северин Краєвський. Покладені на музику тексти Осецької лишаються глибоко в серці. Важко уявити польську музичну культуру без таких культових творів, як «Na zakręcie», «Niech żyje bal» або «Nie żałuję». Для кожної людини слова її пісень означають щось своє, залежно від почуттів, які виражають у серці і в голові.

Постійно в мандрах, у прямому й переносному сенсі, вона зупинилася на мить, щоб зникнути «...на околицях реальності. Під час життєвих завірюх Осецькій щастило на людей. Вона любила й розлучалася, хоча її саму теж часто полишали. Сповнена нерозділеного кохання, вона роздавала чуттєвість у творах, які є співаною хронікою нашої сучасної історії» (Уля Ріцьяк).

Агнешка Осецька була унікальним явищем у ті складні й сірі комуністичні часи ПНР. Вона належала до покоління Гласка, Цибульського

та Кобелі – людей, які були її друзями чи колегами. Коли помирили, а відходили вони дуже молодими, Осецька писала: «Почуваюся дуже самотньо без них». Про неї говорили, що така людина, як комета, трапляється рідко. Її незвична чуттєвість стала основою поетичного таланту. Як мало хто, вона вміла черпати натхнення з життя, від людей. Ніколи не вважала себе великим митцем. Вона говорила про себе з легкою іронією: «Поетеса». Але саме її тексти всі знають, співають і цитують. «Ти бачиш стілець, лавку, стіл, а я – понівечене дерево», – ці слова, написані нею до іншої людини, показують, що в неї самої була понівечена душа.

Вона була «тут і зараз» у своєму реальному житті й досі перебуває «тут і зараз» завдяки своїм пісням, вільна, в «зеленому небі». Іноді, коли комусь погано на душі, варто послухати Осецьку у виконанні Марилі Родович («Хай буде бал! Бо життя таки бал над балами. Хай буде бал! Другий раз не запросять нас з вами») й усвідомити собі, що життя, яке нам дано тут прожити, тільки одне: «І на біс не заграють, на жаль».

Ядвіга DEMCZUK,
учителька, скерована в Луцьк організацією ORPEG

Żegnamy Wojciecha Młynarskiego

Прощаємося з Войцехом Млинарським

Nie żyje jeden z najwybitniejszych polskich autorów piosenek, poeta, reżyser, artysta kabaretowy i satyryk znany przede wszystkim z autorskich recitali. Swoimi tekstami bawił Polaków, a zarazem skłaniał do głębokiego namysłu nad życiem.

Poмер один із найвідоміших польських авторів пісень, поет, режисер, актор гумористичних шоу і сатирик, відомий, насамперед, своїми сольними авторськими виступами. Його тексти мають розважальний характер, але водночас схиляють до глибоких роздумів про життя.

Stawał na scenie, brał do ręki mikrofon i bez zbędnych ruchów, w swoim stylu, zaczynał opowiadać piosenką o życiu – refleksyjnie albo satyrycznie. Były to m.in. piosenki liryczne, ballady, obrazki obyczajowe i songi polityczne. To właśnie dzięki swoim aluzyjnym, celnym i pełnym czułości tekstom wyśpiewanym przez niego i innych wykonawców, zasłużył sobie na poczesne miejsce w historii polskiej muzyki i zapadnie w naszą pamięć.

Trudno byłoby wyliczyć wszystkie jego hity, napisał bowiem ok. 2 tys. piosenek. Do najsłynniejszych należą z pewnością: «Wszystko mi mówi, że mnie ktoś pokochał», «Prześliczna wiończelista», «Kocham cię, życie!», «Odkryjemy miłość nieznaną», «Jeszcze się tam żagiel bieli», «Ogrzej mnie», «Bądź moim natchnieniem», «Lubię wracać tam, gdzie byłem», «Mam ochotę na chwilę zapomniać», «Jesienny pan», «Żyj kolorowo», «Serce to jest muzyk» czy «Jeszcze w zielone gramy». Pierwszym przebojem młodego

tekściarza, który debiutował na początku lat 60-tych XX wieku, jeszcze jako student polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, była piosenka wyśpiewana przez Hannę Banaszak «Jesienny pan».

Tworzył i śpiewał utwory ważne dla każdego z nas. Warto więc sięgać do jego twórczości, bo każdy tekst kryje jakieś przesłanie; my zresztą często posługujemy się Młynarskim na co dzień. Słowa: «róbmy swoje», «przyjdzie walec i wyrówna», «w co się bawić?» czy «nie ma jak u mamy» na stale zagościły w naszym języku. A piosenki? Niektóre są nie do zapomnienia. Wojciech Młynarski (26 marca 1941 – 15 marca 2017) zostanie pochowany 24 marca na Starych Powązkach w Warszawie. Wybitny tekściarz i poeta spocznie w Alei Zasłużonych tego najstarszego stołecznego cmentarza.

Jadwiga DEMCZUK,
nauczycielka skierowana do Łucka przez ORPEG

Коли він виходив на сцену, то брав у руку мікрофон і без зайвих рухів, у властивому йому стилі, починав розповідати про життя пісню – вдумливо або сатирично. Це були, зокрема, ліричні пісні, балади, твори про щоденне життя та на політичну тематику. Саме завдяки своїм алюзійним, влучним і душевним текстам, які виконував не лише він, а й інші співаки, Млинарський посів почесне місце в історії польської музики й залишиться назавжди в нашій пам'яті.

Складно було б перерахувати всі хіти Млинарського, бо він написав близько 2 тис. пісень. До найвідоміших, безсумнівно, належать «Wszystko mi mówi, że mnie ktoś pokochał», «Prześliczna wiończelista», «Kocham cię, życie!», «Odkryjemy miłość nieznaną», «Jeszcze się tam żagiel bieli», «Ogrzej mnie», «Bądź moim natchnieniem», «Lubię wracać tam, gdzie byłem», «Mam ochotę na chwilę zapomniać», «Jesienny pan», «Żyj kolorowo», «Serce to jest

muzyk» та «Jeszcze w zielone gramy». Першим хітом молодого автора, із яким він дебютував на початку 60-х рр. XX ст. ще як студент полоністики Варшавського університету, стала пісня «Jesienny pan» у виконанні Ганни Банашак.

Він писав та виконував твори важливі для кожного з нас. До його творчості варто звертатися, бо кожен текст містить якесь приховане послання. Ми, зрештою, часто використовуємо вислови Млинарського в щоденному житті. Слова «роби своє», «приїде коток і вирівняє», «чим бавитися?» або «нема краще, ніж у мамі» увійшли в Польщі до загального вжитку. А пісні? Деякі неможливо забути.

Войцеха Млинарського (26 березня 1941 р. – 15 березня 2017 р.) поховать 24 березня на Повонзківському цвинтарі у Варшаві. Відомий автор текстів пісень і поет спочине на Алеї заслужених діячів цього найстарішого кладовища в польській столиці.

Ядвіга DEMCZUK,
учителька, скерована в Луцьк організацією ORPEG

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji «Wolność i Demokracja»

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJEWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK, Olga SZERSZEN
Redaktor techniczny: Iryna KANAHEJEWA
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switłana PYZA,
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Валентин ВАКОЛЮК
Коректори: Ядвіга ДЕМЧУК, Ольга ШЕРШЕНЬ
Технічний редактор: Ірина КАНАГЕЄВА
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК

Adresa redakcji:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3